

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WONS-OŚ.420.27.2020.EP.37

DECYZJA Nr 20/2022 o środowiskowych uwarunkowaniach

Na podstawie art. 104 i 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.), zwanej dalej Kpa, art. 71 ust. 2 pkt 1, art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze oraz 79 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.), zwanej dalej ustawą ooś oraz § 2 ust. 1 pkt 31 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku pełnomocnika Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z siedzibą w Szczecinie z dnia 29 października 2020 r. (pismo z dnia 28 października 2020 r.), w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Budowa drogi S10 Szczecin - Piła, odcinek "Szczecin Kijewo" /bez węzła/ - węzeł "Szczecin Zduńowo" (z wyłączeniem obwodnicy Kobylanki, Morzyczyna i Zieleniewa)”

ustalam środowiskowe uwarunkowania dla ww. przedsięwzięcia i jednocześnie określam:

I. Rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia.

Przedsięwzięcie polegać będzie na budowie drogi ekspresowej S10 na odcinku „Szczecin Kijewo” /bez węzła/ - węzeł „Szczecin Zduńowo” (z wyłączeniem obwodnicy Kobylanki, Morzyczyna i Zieleniewa), w wariantcie oznaczonym w dokumentacji jako wariant 5, o długości ok. 4,35 km, tj. od km 0+000 do km 4+350. Inwestycja realizowana będzie w województwie zachodniopomorskim na terenie powiatu grodzkiego Szczecin (gmina Miasto Szczecin) oraz powiatu stargardzkiego (gmina Kobylanka).

Zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy ooś szczegółowa charakterystyka przedsięwzięcia przedstawiona została w załączniku nr 1 do niniejszej decyzji i stanowi jej integralną część.

II. Istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:

1. Zaplecze budowy, bazy magazynowania materiałów budowlanych, masy ziemne, miejsca postoju i tankowania pojazdów, miejsca magazynowania odpadów, lokalizować/składować w pierwszej kolejności w liniach rozgraniczających określających obszar prowadzonych robót, na obszarach przekształconych antropogenicznie oraz w odległości minimum 50 m od koryta cieków naturalnych i rowów melioracyjnych. Nie należy lokalizować ich na obszarze:

- doliny rzeki Płonia;
- zespołu przyrodniczo-krajobrazowego;
- zadrzewionym, znajdującym się w strefie oddziaływania inwestycji (nieobjętym inwestycją i wycinką);
- cennych siedlisk przyrodniczych, tj. siedlisk z Załącznika I do Dyrektywy Siedliskowej zlokalizowanych poza obszarami Natura 2000;
- siedlisk chronionych gatunków roślin;

- szczególnego zagrożenia wód podziemnych;
- podmokłym;
- podlegającym ochronie akustycznej;
- objętym strefą ochrony konserwatorskiej.

W przypadku istniejącej zabudowy minimalna odległość lokalizowania zapleczy wynosi nie mniej niż 75 m.

2. Prace budowlane w pobliżu terenów podlegających ochronie akustycznej wykonywać wyłącznie w porze dziennej (6⁰⁰ – 22⁰⁰). Mając na uwadze względy technologiczne, dopuszcza się prowadzenie tych prac również w porze nocnej wyłącznie w przypadku, jeśli będzie wymagała tego technologia prac, które nie mogą być przerwane (np. betonowanie, asfaltowanie), pod warunkiem zastosowania przenośnych ekranów akustycznych lub obudów dźwiękochłonnych na całej długości wykonywanych w danym czasie robót, od strony terenów chronionych akustycznie oraz zastosowaniu mat wibroakustycznych pod pracującymi maszynami i urządzeniami, z jednoczesnym wymogiem poinformowania okolicznej ludności z wyprzedzeniem o zamiarze ich prowadzenia.
3. W granicach zaplecza budowy zlokalizować place parkingowo-serwisowe, myjnie maszyn i urządzeń oraz pojazdów budowlanych, miejsca magazynowania materiałów budowlanych oraz magazynowania odpadów.
4. Place budowy oraz zaplecze budowy wyposażić w techniczne i chemiczne środki do usuwania lub neutralizacji zanieczyszczeń ropopochodnych. W przypadku wycieku substancji ropopochodnych niezwłocznie je usunąć lub zneutralizować.
5. Place parkingowo-serwisowe oraz myjnie zlokalizować na utwardzonym i uszczelnionym podłożu oraz wyposażić w urządzenia do podczyszczania ścieków z zawiesin oraz substancji ropopochodnych.
6. Materiały pędne oraz oleje i smary wykorzystywane na etapie realizacji przedsięwzięcia magazynować na terenie placów parkingowo-serwisowych, w zamkniętych i szczelnych pojemnikach, odpornych na działanie przechowywanych w nich substancji, w miejscach osłoniętych przed działaniem czynników atmosferycznych oraz zabezpieczonych przed dostępem osób nieuprawnionych.
7. Tankowanie, serwisowanie oraz parkowanie maszyn i urządzeń oraz pojazdów budowlanych prowadzić na terenie placów parkingowo-serwisowych. Dopuszcza się tankowanie i serwisowanie stacjonarnych maszyn i urządzeń budowlanych poza tymi placami, pod warunkiem zabezpieczenia gleby w miejscu ich posadowienia, za pomocą materiałów technicznych umożliwiających ujęcie ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych.
8. Mycie maszyn i urządzeń oraz pojazdów budowlanych realizować na terenie myjni.
9. Place przeznaczone do magazynowania odpadów niebezpiecznych:
 - zlokalizować na utwardzonym i uszczelnionym podłożu wykonanym przy użyciu wodoodpornych i mrozoodpornych płyt betonowych o klasie wytrzymałości minimum C35/45, uszczelnionych za pomocą elastycznych spoin odpornych na działanie czynników atmosferycznych (temperatury, promieni UV, deszczu i powietrza) oraz substancji chemicznych lub przy użyciu geomembran;
 - wyposażić w urządzenia lub środki umożliwiające zebranie lub neutralizację odpadów, w sytuacji ich przypadkowego wydostania się z pojemników. Rodzaje i ilość tych urządzeń lub środków dostosować do rodzaju i ilości magazynowanych odpadów.
10. Wodę na etapie realizacji, na cele socjalno-bytowe oraz do celów budowlanych, pobierać z istniejącej sieci wodociągowej, a w przypadku braku takiej możliwości dostarczać za pomocą beczkowozów.
11. Roboty ziemne prowadzić w sposób nienaruszający stosunków wodno-gruntowych, w szczególności w sposób wykluczający ingerencję w warstwy wodonosne, m.in. poprzez prowadzenie niezbędnych odwodnień z zastosowaniem technik, które nie doprowadzą do trwałych zmian w środowisku gruntowo-wodnym (np. za pomocą igłofiltrów).
12. Ze względu na wzmożoną krótkotrwałą dostawę zawiesin do wód powierzchniowych, po wykonaniu nasypów i skarp rowów, przeprowadzić jak najszybsze ich umocnienie. Do umocnień wykorzystać materiały naturalne np. narzut kamienny, darnina, faszyna, obsiew mieszkanką traw z humusowaniem, geowłókniną.

13. Wody opadowe i roztopowe z terenu zaplecza budowy odprowadzać do gruntu/rowów przydrożnych/ innych odbiorników oraz rzeki Płoni. Dla zabezpieczenia przed skażeniami substancjami ropopochodnymi wody dodatkowo oczyszczać w urządzeniach podczyszczających (osadnikach oraz separatorach).
14. Odprowadzanie ww. wód do odbiorników prowadzić w sposób niepowodujący zalewania terenów sąsiednich oraz nie zmieniający stosunków wodnych, a zwłaszcza kierunku i natężenia odpływu ww. wód znajdujących się na gruncie.
15. Prace przy realizacji obiektów mostowych nad rzeką Płonią wykonywać bez ingerencji w koryto rzeki. Podczas prac zachować przepływ wody w rzece.
16. W celu zabezpieczenia wód rzeki Płoni przed zanieczyszczeniem materiałami używanymi w trakcie prac budowlanych, przy realizacji obiektów mostowych, stosować pomosty robocze i podesty.
17. Po zakończeniu robót w danym dniu sprzęt pozostawiać na wyznaczonym placu (poza obrębem koryta rzeki).
18. Roboty w rejonie cieką prowadzić poza okresami wezbrań wód, a w czasie ich trwania usunąć z zagrożonego zalaniem obszaru sprzęt i materiały mogące spowodować zanieczyszczenie wód.
19. Urządzenia retencyjne zaprojektować i wykonać w sposób pozwalający na przyjęcie spływu z deszczu nawalnego, dla zabezpieczenia przyległych terenów przed podtopieniami.
20. Prace realizować pod nadzorem przyrodniczym składającym się z zespołu specjalistów przyrodników (botanik, fitosocjolog, entomolog, herpetolog, ornitolog, chiropterolog, teriolog). Do obowiązków nadzoru przyrodniczego w szczególności powinno należeć:
 - sprawdzenie terenu przed rozpoczęciem prac budowlanych pod kątem występowania stanowisk gatunków chronionych, a w przypadku stwierdzenia zagrożenia prowadzenia robót budowlanych dla chronionych gatunków, podjęcie odpowiednich działań przewidzianych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.);
 - zabezpieczenie miejsc stanowiących potencjalne pułapki antropogeniczne dla zwierząt, prowadzenie regularnych przeglądów ww. miejsc pod kątem obecności w nich zwierząt;
 - odławianie pojawiających się w rejonie prac osobników i przenoszenie ich na odpowiednie siedliska, poza zasięg oddziaływań związanych z realizacją inwestycji;
 - kontrola prac związanych z wycinką drzew, zdjęciem wierzchniej warstwy ziemi i rozbiórką budynków;
 - kontrola stanu wygrodzeń tymczasowych oraz wprowadzanie dodatkowych lub zmian w istniejących wygrodzeniach w przypadku zaistnienia takiej konieczności;
 - przeszkolenie wykonawców robót w zakresie sposobów postępowania w przypadku stwierdzenia na terenie budowy zwierząt;
 - wskazanie dodatkowych działań chroniących środowisko w przypadku takiej konieczności;
 - kontrola realizacji przedsięwzięcia zgodnie z warunkami określonymi w niniejszej decyzji.
21. Nie przekraczać zakresu koniecznej wycinki drzew i krzewów (tj. ok. 29,4 ha).
22. Chronione siedliska przyrodnicze, stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt, niekolidujących z budową zabezpieczyć przed przypadkowym zniszczeniem (oznaczenie lub ogrodzenie) oraz nie dopuszczać do przejazdów sprzętu budowlanego i składowania materiałów w obrębie tych miejsc.
23. Prace związane z wycinką oraz zdjęciem wierzchniej warstwy ziemi wykonać w okresie od 16 lipca do 01 marca. W przypadku konieczności przeprowadzenia ww. prac poza tym okresem, można wykonać tylko po stwierdzeniu, że w miejscu ich prowadzenia nie występują gatunki zwierząt objętych ochroną lub po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych.
24. Drzewa i krzewy znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie prac budowlanych zabezpieczyć na okres budowy np. poprzez osłonięcie pni drewnianymi listwami, tkaniną jutową lub grubymi matami słomianymi bądź trzcinowymi. Wysokość zabezpieczeń powinna wynosić minimum 2 m. Po zakończeniu prac wykonać demontaż zabezpieczenia.

25. Fragmenty rowów biegnących wzdłuż drogi głównej skanalizować na szerokości wylotów przejść/przepustów i pokryć warstwą gruntu, aby nie stanowiły przeszkody dla migrujących zwierząt. Pozostałe elementy systemu odwodnienia tj. studnie osadnikowe należy zaprojektować w taki sposób, aby nie stanowiły pułapki dla małych zwierząt, w tym płazów - powinny one posiadać szczelne przykrycia od góry. Wyklucza się stosowanie otwartych piaskowników.
26. Podczas prac budowlanych, na całej długości inwestycji zamontować tymczasowe płotki herpetologiczne o wysokości min. 50 cm wykonane z włókniny lub folii. Dolna część musi być wkopana w ziemię, a całość delikatnie pochylona w kierunku, z którego przychodzą płazy, natomiast końce włókniny/folii ukształtowane w kształcie litery „U” mające na celu zmianę kierunku ruchu zwierząt.
27. W okresie od 1 marca do końca października prace budowlane prowadzić w sposób niepowodujący powstania zastoisk wodnych, które mogą służyć jako miejsce rozrodu płazów. Powstałe koleiny i inne drobne zagłębienia wypełnione wodą natychmiast usuwać.
28. W ramach rekompensaty za zniszczenie dziupli ptaków, w miejscach uzgodnionych z zarządcą terenu zamontować co najmniej 310 sztuk budek lęgowych - 92 typu A, 50 typu A1, 48 typu B, 4 typu D, 2 typu E, 26 typu pełzacz i 88 typu półotwarta. Budki rozwiesić przed przeprowadzeniem wycinki, w pobliżu miejsca realizacji przedsięwzięcia, z zachowaniem bezpiecznej odległości.
29. W kompleksach leśnych, w odległości około 1 km od drogi, rozwiesić 30 trocinobetonowych skrzynek rozrodczych dla nietoperzy. Od 10 do 20% zamontowanych skrzynek może mieć budowę szczelinową. Budki zamontować w miejscach osłoniętych od wiatru i deszczu, nasłonecznionych wzdłuż przecinek, dróg, linii oddziałowych, na wysokości 4-6 metrów. Wlot do skrzynki powinien być swobodny, nie blokowany przez gałęzie czy podrost.
30. Montaż budek/skrzynek prowadzić pod nadzorem i zgodnie z wskazaniami odpowiednio ornitologa/chiropterologa. Zarówno budki dla ptaków, jak i skrzynki dla nietoperzy objąć kontrolą stanu technicznego oraz konserwacją, w tym czyszczeniem, co najmniej raz na dwa lata przez okres 30 lat od momentu ich zawieszenia, w uzgodnieniu z pracownikami miejscowego Nadleśnictwa. W przypadku uszkodzenia konieczna jest ich naprawa lub wymiana na nowe.
31. Na placu budowy wprowadzić zabezpieczenia wykopów, systemu odwadniającego i innych instalacji mogących stanowić antropogeniczne pułapki dla zwierząt poprzez zastosowanie, np. pochylni ułatwiających ucieczkę zwierząt czy ogrodzeń tymczasowych (sposób zabezpieczenia należy uzgodnić z nadzorem przyrodniczym).
32. W miejscach przebiegu drogi przez kompleksy leśne stanowiące podlegające ochronie siedliska przyrodnicze, po wcześniejszym uzgodnieniu z właścicielem gruntów, z uwagi na odsłonięcie wnętrza lasu utworzyć/odtworzyć strefę ekotonową, celem niedopuszczenia do sukcesji w granice siedliska gatunków obcych. Dostosować skład gatunkowy planowanych nasadzeń do siedliskowego typu lasu, z użyciem gatunków rodzimych, stosować sadzonki spełniające warunki materiału sadzeniowego stosowanego w odnowieniach i zazielenieniach na terenach leśnych zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym wraz z aktami wykonawczymi oraz „Leśną regionalizacją dla nasion i sadzonek w Polsce”. Orientacyjne kilometraże stref ekotonowych:
 - strona lewa: km 1+260 - 1+670; 1+700 - 2+150; 2+500 - 3+070; 3+100 - 4+200;
 - strona prawa: km 0+500 - 1+430; 1+700 - 2+150; 2+500 - 3+070; 4+000 - 4+200;
33. Zdjęty humus przeznaczony do późniejszego wykorzystania składować w regularnych przyzmach. Powierzchnię przyzm przez okres składowania chronić przed zachwaszczeniem i nasłonecznieniem np. przez przykrycie matami słomianymi
34. Przyzm ziemi nie składować do wysokości większej niż 1,20 m, a w okresie od 1 kwietnia do 1 września ich skarpy ukształtować o łagodnym nachyleniu, aby uniemożliwić budowę ewentualnych nor przez ptaki.
35. W ramach rekompensaty za wycinkę drzew i krzewów w km ok. 0+900 – 1+260 (strona lewa) wykonać nasadzenia następcze o szerokości około 5 m. Dobór gatunków powinien zapewnić zwartą i wielopiętrową strukturę roślinności z podsadzeniami krzewów od strony drogi.

36. W celu poprawy stanu siedlisk grądowych 9160 i siedlisk kwaśnych dąbrów 9190, w uzgodnieniu z zarządzającym terenem Nadleśnictwem, zwiększyć udział martwego drewna do poziomu powyżej 20 m³/ha.
37. Do wykonania powyższego zadania wykorzystać drewno pochodzące z niszczonej płatów siedlisk przyrodniczych, zajmowanych pod pas drogowy. Powinno to być drewno gatunków drzew właściwych dla danego typu siedliska (dąb, grab, buk, lipa). Drewno nie może być składowane w jednym miejscu, lecz powinno być rozmieszczone równomiernie na całej powierzchni siedliska. Wskazane jest wybieranie miejsc, gdzie występują gatunki ekspansywne lub obce dla siedliska.
38. Na całej długości planowanej trasy, dla ograniczeniawabienia nietoperzy w rejon drogi, w oświetleniu zastosować źródła światła jak najmniej przyciągające owady, np. oświetlenie bliższe barwie pomarańczowej, o niskiej emisji UV (w zgodności z obowiązującą normą).
39. Na etapie eksploatacji wodę wykorzystywaną do nawadniania terenów zielonych dostarczać cysternami.
40. Wody opadowe i roztopowe na etapie funkcjonowania przed odprowadzeniem do odbiorników, celem ich zabezpieczenia przed skażeniami substancjami ropopochodnymi, oczyszczać w urządzeniach podczyszczających (osadnikach i separatorach).

III. Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1, w szczególności w projekcie budowlanym, w przypadku decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1, 10, 14, 18 i 23:

1. Uwzględnić warunki określone w punkcie II.
2. W ramach przedsięwzięcia zrealizować elementy przedstawione w Załączniku 1 do niniejszej decyzji.
3. Ogrodzenie drogi wykonać z siatki uniemożliwiającej przedostawanie się zwierząt na drogę, tzn. wymiary oczek nie powinny być większe niż:
 - część zakopana w gruncie (30 cm): 2 cm wys. x 15 cm szer.;
 - w strefie od 0 m do 0,4 m n.p.t.: 2 cm wys. x 15 cm szer.;
 - w strefie od 0,4 m do 0,8 m n.p.t.: 5 cm wys. x 15 cm szer.;
 - w strefie od 0,8 m do 1,5 m n.p.t.: 10 cm wys. x 15 cm szer.;
 - w strefie od 1,5 m do 2,5 m n.p.t.: 15 cm wys. x 15 cm szer.
4. Od km 0+000 do około 2+100 (strona lewa i prawa) wykonać ogrodzenia ochronno-naprowadzające jako płotki z siatki stalowej/tworzywa sztucznego/z prefabrykatów betonowych/polimerobetonowych/płyt stalowych o wysokości około 0,5 m ponad powierzchnię terenu i zakopane na głębokość min. 20cm. W przypadku zastosowania płotków z siatki lub elementów z siatki, średnica oczek nie może być większa niż 0,5 cm. Górna część konstrukcji winna być wygięta na zewnątrz tj. w kierunku przeciwnym do terenu pasa drogi, pod kątem nie mniejszym niż 45°, a zewnętrzne końce systemów (nie naprowadzające do przejść) winny być uformowane w kształcie litery „U” w kierunku przeciwnym do pasa drogi powodując zmianę kierunku ruchu zwierząt. Konstrukcje winny łączyć się szczelnie z czołami przejść dla zwierząt w sposób płynny i uniemożliwiający przedostanie się zwierząt na korpus drogi.
5. Wykonać następujące przejścia dla zwierząt w podanych poniżej przybliżonych lokalizacjach oraz o następujących przybliżonych parametrach:

Lp.	km, numer i typ przejścia	Minimalne parametry obiektu [m]	Zalecenia i uwagi
1.	km 1+400 PEm-1 dla zwierząt małych	1.86 x 2.55	główni użytkownicy: herpetofauna, łasicowate wysokość min. 1.0 m (od półki do spodu konstrukcji) x półka po obu stronach ciekłu min. 0.5 m
2.	km 2+160 WEDd-1 dolne dla dużych zwierząt	130 m długości	główni użytkownicy: wydra, bóbr, jeleń, nietoperze, potencjalnie żubr minimalna wysokość ≥5 m, minimalna szerokość - podwójna szerokość ciekłu (szerokość rz. Płoni około 15 m)
3.	km 4+299.52 WEDg-2 górne dla dużych zwierząt	50 m szerokości	główni użytkownicy: jeleń, wilk, lis, sarna, łasicowate, potencjalnie żubr min. 40 m szerokości dostępnej dla zwierząt skosy rozszerzające (na obiekcie mostowym) min. kącie odgięcia od osi przejścia: 30°

			skosy naprowadzające (poza obiektem mostowym) o min. kącie odgięcia od osi przejścia: 60°, strefy podejścia o maksymalnym pochyleniu terenu: 15%, pokrywa wierzchnia z nadsypki min. 0,8 m w tym ziemi urodzajnej na całej szerokości użytkowej przejścia co najmniej 0,5 m, powierzchnia trawiasta na obiekcie mostowym oraz luźne zadrzewienie w strefach podejścia i dojsia do przejścia, a przy skrajach przejścia zwarta roślinność krzewiasta,
--	--	--	---

6. Przejście górne wyposażać w ekrany z funkcją przeciwoślśniową wykonane z nieprzezroczystego materiału. Ekrany zaprojektować wzdłuż zewnętrznych krawędzi przejścia oraz krawędzi nasypów najść. Wysokość ekranów to min. 2,5 m, analogicznie do ogrodzenia, z którym ekrany będą spójnie połączone.
 7. Na długości doliny rzeki Płonia od km ok. 2+050 do km ok. 2+280, po obu stronach drogi zamontować ekrany ochronne dla nietoperzy o wysokości minimum 4 m. Ekrany mogą być wykonane w całości z jednolitego materiału nieprzepuszczającego światła lub mogą być podzielone – do wysokości 2,4 m – jednolity materiał antyślśniowy, a powyżej np. gęsta siatka o oczkach 2x2 cm.
 8. Na powierzchni przejść dla zwierząt dużych wyłożyć karpy i głązy. W przypadku przejścia górnego, na najściach strefy przeznaczonej do migracji zwierząt ułożyć rząd dużych głazów uniemożliwiający przejazd pojazdów po powierzchni przejścia.
 9. Wykonać następujące ekrany akustyczne pochłaniające o wskazanych poniżej przybliżonych parametrach:
 - E01 od km 0+880 do km 1+160 (strona lewa) o wysokości 4 m;
 - E02 od km 2+360 do km 2+640 (strona prawa) o wysokości 6 m.
 10. W km ok. 3+050 do km ok. 3+400 (strona prawa) zarezerwować teren pod realizację ewentualnych dodatkowych zabezpieczeń przeciwhałasowych.
 11. W celu ograniczenia śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z ekranami akustycznymi zastosować ekrany nieprzezroczyste oraz wykluczające efekt lustra, które będą widzialne dla ptaków. W przypadku ekranów przezroczystych wykorzystać takie, które będą posiadać paski szerokości 2 mm rozmieszczone w odstępach co 28 mm (poziome).
 12. Wykonać zbiorniki retencyjno-rozsączające w przybliżonych poniższej lokalizacjach:
 - ZR1 pomiędzy km 1+600 – 1+700 (stron lewa);
 - ZR2 pomiędzy km 1+700 – 1+800 (strona lewa);
 - ZR3 pomiędzy km 3+200 – 3+400 (strona lewa).
 13. Wykonać wygrodenie zbiorników retencyjnych z siatki o wysokości 2,5 m i wymiarach oczek analogicznych jak dla ogrodzenia drogowego, i dodatkowo zabezpieczyć przed dostępem małych zwierząt za pomocą szczelnych, litych płotków ochronnych, wykonanych z odpowiednio profilowanego tworzywa sztucznego, stalowego lub prefabrykatów betonowych, zintegrowanych z ogrodzeniem drogowym, z przewieszka o długości minimum 10 cm odgiętą pod kątem 45-90° w kierunku otaczającego terenu.
 14. Oświetlenie drogi S10/obiektów drogowych w ciągu drogi S10 wykonać w odległości nie mniejszej niż 200 m (teren leśny) lub 500 m (teren otwarty) od przejść dla dużych i średnich zwierząt, z wyjątkiem węzła Płonia. Na odcinku drogi wymagającym oświetlenia, tj. węzeł Płonia z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego, gdzie odległość jest mniejsza niż 200 m, lampy zlokalizować na możliwie najniższej wysokości, ograniczyć moc latarni do niezbędnego dla zachowania bezpieczeństwa ruchu minimum (dopuszczalnego przez przepisy) oraz zastosować oprawy kierunkowe, ograniczające rozpraszanie strumieni świetlnych na obszary otaczające (poza pasem drogowym).
- IV. Wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska – nie dotyczy.**
- V. Stwierdzam konieczność zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w następującym zakresie:**

1. Przez cały okres użytkowania drogi jednokrotnie w lutym/marcu (przed migracjami wiosennymi płazów) oraz jednokrotnie w sierpniu (przed migracjami jesiennymi płazów) wykonywać kontrole szczelności ogrodzeń obejmujące sprawdzenie stanu utrzymania ogrodzeń (wraz z usunięciem roślinności przy ogrodzeniu), szczelności ogrodzeń w miejscach połączeń z elementami konstrukcyjnymi obiektów, sposobu zamocowania płotków i występowania ewentualnych śladów podkopów wykonanych przez zwierzęta. Zaobserwowane uszkodzenia i nieprawidłowości należy niezwłocznie usuwać.
2. Przez okres 5 lat od momentu oddania drogi do eksploatacji prowadzić monitoring i ocenę skuteczności zastosowanych metod i środków ochrony dziko żyjącej fauny oraz ocenę skuteczności wykonanych przejść dla zwierząt, w zakresie i zgodnie z metodyką zatwierdzoną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. Harmonogram monitoringu przedłożyć przed przystąpieniem do eksploatacji inwestycji wspomnianemu organowi.

VI. Stwierdzam konieczność nałożenia na wnioskodawcę obowiązku przedstawienia analizy porealizacyjnej w następującym zakresie:

1. Wykonanie na etapie eksploatacji przedsięwzięcia rzeczywistych pomiarów hałasu. Analizę wykonać przez akredytowane laboratorium zgodnie z obowiązującymi metodykami, po upływie 12 miesięcy od oddania przedsięwzięcia do eksploatacji w okresie zwiększonego ruchu drogowego (okres wakacyjny, piątek – niedziela, uwzględniając godziny wzmożonego ruchu samochodowego). Wyniki pomiarów przedłożyć organowi wydającemu wnioskowaną decyzję oraz organowi kontrolnemu, tj. Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, w terminie 18 miesięcy od rozpoczęcia użytkowania drogi. W przypadku uzyskania wyników, które będą świadczyć o niedotrzymaniu obowiązujących poziomów hałasu na terenach chronionych akustycznie, inwestor w uzgodnieniu z ww. organem, podejmie natychmiastowe działania dążące do funkcjonowania przedsięwzięcia zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112)
2. Rzeczywistych stężeń zawiesiny ogólnej i węglowodorów ropopochodnych w wodach opadowych i roztopowych, odprowadzanych z projektowanego odcinka drogi poprzez system kanalizacyjny wylotami kanalizacji deszczowej do środowiska za pośrednictwem wylotów, dla których zastosowano urządzenia oczyszczające o przepustowości nominalnej powyżej 100 l/s. Badania wykonać po pierwszym roku funkcjonowania drogi dwukrotnie w ciągu roku, zgodnie z metodyką określoną w przepisach szczegółowych oraz przez akredytowane laboratorium. Uzyskane wyniki przedłożyć Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, celem weryfikacji przyjętej w raporcie koncepcji technologicznej, w terminie 18 miesięcy od rozpoczęcia użytkowania drogi.

VII. Nie zobowiązuje się inwestora do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania wymaganej decyzji określonej w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

VIII. Nadać niniejszej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Uzasadnienie

W dniu 29 października 2020 r. (pismo z dnia 28 października 2020 r.) pełnomocnik Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z siedzibą w Szczecinie wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. „Budowa drogi S10 Szczecin - Piła, odcinek "Szczecin Kijewo" /bez węzła/ - węzeł "Szczecin Zdunowo" (z wyłączeniem obwodnicy Kobylanki, Morzyczyna i Zieleniewa)”. Z wnioskiem przedłożono: notarialnie potwierdzone pełnomocnictwo udzielone przez Zastępcę Dyrektora Oddziału GDDKiA w Szczecinie, 3 egzemplarze raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w wersji papierowej oraz w wersji elektronicznej, elektroniczne kopie mapy ewidencyjnej obejmującej cały teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz przewidywany obszar, na który będzie przedsięwzięcie oddziaływać w wariantcie wybranym przez inwestora (stan na dzień 27 listopada 2019 r.), kopie (w postaci

elektronicznej) licencji przedłożonych kopii map ewidencyjnych, mapę w postaci papierowej oraz elektronicznej, w skali zapewniającej czytelność przedstawionych danych z zaznaczonym przewidywanym terenem, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz z zaznaczonym obszarem, na który będzie oddziaływało przedsięwzięcie w odległości 100 m od granic terenu inwestycyjnego (w wersji papierowej oraz elektronicznej) oraz wykaz działek przewidzianych do prowadzenia prac przygotowawczych polegających na wycince drzew i krzewów.

Jak wynika z przedłożonej dokumentacji planowane przedsięwzięcie ma na celu usprawnienie powiązania północno - zachodniej części regionu Pomorza Zachodniego z resztą regionu i kraju, zmniejszenie uciążliwości związanych z ruchem drogowym dla mieszkańców dzielnic położonych w bliskim sąsiedztwie drogi krajowej nr 10 oraz wzrost bezpieczeństwa ruchu. Projektowany odcinek drogi stanowi element większego zadania inwestycyjnego jakim jest budowa drogi ekspresowej S10 na odcinku od Szczecina do Warszawy.

W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839 ze zm.), przedsięwzięcie należy do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tj. jako § 2 ust. 1 pkt 3 – autostrady i drogi ekspresowe. Zatem zgodnie z art. 75 ust. 1 lit. a tiret pierwszy ustawy ooś, organem właściwym do wydania przedmiotowej decyzji jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Po ustaleniu właściwości miejscowej i rzeczowej, tutejszy organ przystąpił do analizy przedłożonej dokumentacji celem wszczęcia postępowania administracyjnego zmierzającego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Po zapoznaniu się z przedłożonymi dokumentami Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie stwierdził, że przedłożony wniosek nie spełnia wymogów określonych w art. 74 ust. 1 ustawy ooś i tym samym jest niekompletny pod względem formalnym. W związku z powyższym postanowił wezwać o uzupełnienie brakujących dokumentów, tj. pełnomocnictwa dla Zastępcy Dyrektora Oddziału GDDKiA w Szczecinie, potwierdzenia przez właściwy organ aktualności przedłożonych kopii map ewidencyjnych lub kopii aktualnych map ewidencyjnych, map z zaznaczonym terenem, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz z zaznaczonym przewidywanym obszarem znajdującym się w odległości 100 m od granic tego terenu oraz obejmujący działki, na których w wyniku realizacji, eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia zostałyby przekroczone standardy jakości środowiska, lub działki znajdujące się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia, które może wprowadzić ograniczenia w zagospodarowaniu nieruchomości, zgodnie z jej aktualnym przeznaczeniem oraz oryginałów licencji do przedłożonych kopii map ewidencyjnych. Wniosek pod względem formalnym został uzupełniony w dniu 07 grudnia 2020 r. (pismo z dnia 04 grudnia 2020 r.).

Będąc w posiadaniu wniosku kompletnego pod względem formalnym, tutejszy organ na podstawie przedłożonej dokumentacji określił krąg stron postępowania. Na podstawie mapy z zasięgiem oddziaływania inwestycji i mapy ewidencyjnej przedsięwzięcia ustalono, że liczba stron postępowania administracyjnego jest większa niż 10, w związku z tym zgodnie z art. 49 Kpa w związku z art. 74 ust. 3 ustawy ooś, o wszczęciu postępowania strony zostały powiadomione obwieszczeniem z dnia 17 grudnia 2020 r. znak: WONS-OŚ.420.27.2020.EP.2, które zostało zamieszczone na stronie Biuletynu Informacji Publicznej RDOŚ w Szczecinie oraz tablicach informacyjnych RDOŚ w Szczecinie, Urzędu Miasta Szczecin i Urzędu Gminy Kobylanka. Tym samym zapewniono stronom możliwość udziału w postępowaniu.

W toku prowadzonego postępowania postanowieniem z dnia 18 grudnia 2020 r. tutejszy organ dopuścił do udziału w przedmiotowym postępowaniu na prawach strony Stowarzyszenie Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot. Powyższe było następstwem pisma Stowarzyszenia z dnia 25 listopada 2020 r. (data wpływu 26 listopada 2020 r.).

Następnie przystąpiono do merytorycznej oceny przedłożonej dokumentacji. W toku analizy stwierdzono, iż dokumentacja zawiera braki, a przeprowadzone analizy wymagały stosownych wyjaśnień. W związku z tym zgodnie z art. 50 § 1 Kpa, pismem z dnia 23 grudnia 2020 r. wezwano do pisemnego uzupełnienia raportu. Zakres wezwania dotyczył m.in.: prac przy obiekcie mostowym na rzece Płonia i wskazania rozwiązań chroniących rzekę, uszczegółowienia stanu chronionych siedlisk przyrodniczych, wycinki drzew i krzewów, uszczegółowienia wpływu przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze, oddziaływania skumulowanego, działań minimalizujących oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze i obszary chronione.

Odpowiedź na powyższe przedłożono w dniu 01 marca 2021 r. Po przeanalizowaniu przedłożonego uzupełnienia, pismem z dnia 11 marca 2021 r. ponownie wezwano o uzupełnienie przedłożonej dokumentacji w zakresie uszczegółowienia prac przy obiekcie mostowym na rzece Płoni, ponowne uszczegółowienie oceny stanu siedlisk przyrodniczych, możliwości wykonania zbiorników zastępczych dla płazów, rozbieżności powierzchni siedliska 9160 podlegającej zniszczeniu, ponownej analizy oddziaływania przedsięwzięcia na Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Park Leśny w Strudze, zaproponowanie działań pozwalających na przywrócenie wartości estetycznych i przyrodniczych. O powyższych czynnościach strony postępowania poinformowano obwieszczeniem z dnia 12 marca 2021 r. W dniu 16 kwietnia 2021 r. do tutejszego organu przedłożono Aneks nr 2 do raportu, będący odpowiedzią na wezwanie z dnia 11 marca 2021 r. Pismem z dnia 30 kwietnia 2021 r. pełnomocnik Wnioskodawcy, ze względu na podjęcie dodatkowych prac projektowych dotyczących modyfikacji wariantów przebiegu projektowanej drogi S10, w celu ograniczenia zniszczeń siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020, zwrócił się z prośbą o wydłużenie terminu podjęcia rozstrzygnięcia w przedmiotowym postępowaniu. Termin na przedłożenie dodatkowych dokumentów określono do dnia 15 października 2021 r. Ponadto pismem z dnia 06 maja 2021 r. wniesiono prośbę o wycofanie aneksu do raportu przedłożonego w dniu 16 kwietnia 2021 r. Pismem z dnia 07 maja 2021 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie przychylił się do prośb Wnioskodawcy. O powyższym stronie postępowania poinformowano obwieszczeniem z dnia 11 maja 2021 r. Pismami z dnia 13 października 2021 r. oraz 10 stycznia 2022 r. pełnomocnik Wnioskodawcy zwrócił się o przedłużenie terminu na złożenie dodatkowych materiałów. Pismami, odpowiednio z dnia 21 października 2021 r. oraz 14 stycznia 2022 r., przychylnie się do prośb Wnioskodawcy. O powyższym stronie postępowania zostały powiadomione obwieszczeniami z dnia 21 października 2021 r. i 14 stycznia 2022 r.

Pismem z dnia 08 lutego 2022 r. (data wpływu 09 lutego 2022 r.) do tutejszego organu przedłożono zaktualizowany raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w którym zaproponowano nowy przebieg planowanego odcinka drogi ekspresowej S10, w celu ograniczenia zniszczeń siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020. Po przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji pismem z dnia 21 lutego 2022 r. wezwano o pisemne uzupełnienie treści dokumentacji w zakresie wpływu na zabytki oraz krajobraz kulturowy, wycinki drzew i krzewów, parametrów ekranów dla nietoperzy, stref ekotonowych, działań poprawiających stan siedlisk przyrodniczych będących w kolizji z inwestycją, oddziaływania skumulowanego, oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 oraz Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Park Leśny w Strudze wraz ze wskazaniem działań minimalizujących to oddziaływanie, konfliktów społecznych. W odpowiedzi na powyższe w dniu 24 marca 2022 r. (pismo z 23 marca 2022 r.), przedłożono aneks do raportu.

Po zapoznaniu się z całością zebranego materiału dowodowego, tutejszy organ uznał, że przedłożona dokumentacja daje podstawę do określenia warunków realizacji przedsięwzięcia, w związku z tym pismami z dnia 29 marca 2022 r. wystąpił do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie oraz Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (PGW WP) z prośbą o stosowne opinie i uzgodnienia. O przedłożeniu aneksu do raportu oraz o wystąpieniu do organów strony postępowania poinformowano obwieszczeniem z dnia 31 marca 2022 r.

Dyrektor PGW WP pismem z dnia 07 kwietnia 2022 r. wezwał o pisemne uzupełnienie przedłożonego raportu, które pismem z dnia 13 kwietnia 2022 r. zostało przekazane do pełnomocnika. W dniu 28 kwietnia 2022 r. do tutejszego organu wpłynęło pismo organu inspekcji sanitarnej znak: NZNS.7040.6.2.2022 pozytywnie opiniujące realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, bez wskazania na konieczność zastosowania dodatkowych działań ograniczających wpływ przedsięwzięcia na warunki życia i zdrowie ludzi.

Pismem z dnia 29 kwietnia 2022 r. (data wpływu 02 maja 2022 r.), pełnomocnik przedłożył aneks do raportu będący odpowiedzią na wezwanie organu właściwego do wydania oceny wodnoprawnej, który pismem z dnia 05 maja 2022 r. został przekazany do ww. organu. Dyrektor PGW WP pismem z dnia 17 maja 2022 r. ponownie wezwał do pisemnego uzupełnienia treści przedłożonego raportu, które zostało przekazane do pełnomocnika Wnioskodawcy pismem z dnia 23 maja 2022 r. O powyższym stronie postępowania poinformowano obwieszczeniem z dnia 30 maja 2022 r. Z kolei obwieszczeniem z dnia 14 czerwca 2022 r.

strony postępowania zostały powiadomione o tym, że ze względu na konieczność dokonania czynności administracyjnych i związanych z nimi terminów wynikających z procedury oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko, wyznacza się nowy termin wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla rozpatrywanej inwestycji, tj. do dnia 16 września 2022 r.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy o oś przed wydaniem przedmiotowej decyzji w postępowaniu, w ramach którego przeprowadza ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, organ właściwy do jej wydania zapewnia możliwość udziału społeczeństwa. Mając zatem na uwadze fakt, iż w ramach przedmiotowego postępowania przeprowadzona była ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, tutejszy organ na podstawie art. 33 ustawy o oś obwieszczeniem z dnia 31 marca 2022 r. ogłosił konsultacje społeczne, zawiadamiając społeczeństwo o możliwości zapoznania się ze zgromadzoną dokumentacją oraz o możliwości składania uwag i wniosków w przedmiotowej sprawie. Informacja o konsultacjach zamieszczona została na stronie BIP i tablicy ogłoszeń tutejszego urzędu oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta w Szczecinie i Urzędu Gminy Kobylanka. Uwagi i wnioski w ramach prowadzonych konsultacji społecznych można było składać przez 30 dni, tj. w dniach od 05 kwietnia 2022 r. do 05 maja 2022 r. włącznie. W ramach przeprowadzonego udziału społeczeństwa do tutejszego organu wpłynęły uwagi złożone przez PHU Bobryk Sp. J. z siedzibą w Szczecinie, Rady Osiedla Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce, Dariusza Bobryka, Grupy Odtwórstwa Historycznego Komandoria Chwarszczany oraz Freja Transport&Logistics Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie i dotyczyły rozwiązań technicznych związanych z wyjazdem z ulicy Balińskiego, komunikacji pieszej i rowerowej oraz instalacji ekranów dźwiękochłonnych. Po przeanalizowaniu przedłożonych uwag, tutejszy organ stwierdził konieczność ustosunkowania się Inwestora do podnoszonych w pismach kwestii i pismem z dnia 13 maja 2022 r. wezwał o powyższe. W odpowiedzi pełnomocnik pismem z dnia 14 czerwca 2022 r. (data wpływu do urzędu 20 czerwca 2022 r.), w związku ze zmianami projektowymi w przedmiotowym przedsięwzięciu wynikającymi z uwag społeczeństwa, zwrócił się z prośbą o przedłużenie terminu na złożenie wyjaśnień związanych z poruszonymi przez społeczeństwo kwestiami oraz wynikających z wezwania Dyrektora PGW WP do dnia 30 września 2022 r. Pismem z dnia 23 czerwca 2022 r. przychylnono się do prośby Wnioskodawcy. O powyższym oraz o wyznaczeniu nowego terminu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla rozpatrywanej inwestycji, tj. do dnia 30 grudnia 2022 r. strony postępowania zostały powiadomione obwieszczeniem z dnia 24 czerwca 2022 r.

W dniu 27 września 2022 r. do tutejszego organu przedłożono Aneks do raportu, w którym odniesiono się do uwag społeczeństwa oraz załączono wyjaśnienia do wezwania Dyrektora PGW WP z dnia 17 maja 2022 r. Pismem z dnia 03 października 2022 r. przekazano wyjaśnienia Wnioskodawcy do organu właściwego do wydania oceny wodnoprawnej, z prośbą o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia. O powyższym stronie postępowania zostały powiadomione obwieszczeniem z dnia 04 października 2022 r. W odpowiedzi na powyższe Dyrektor PGW WP postanowieniem z dnia 10 października 2022 r. uzgodnił warunki realizacji inwestycji, które częściowo zostały uwzględnione w niniejszym postanowieniu. Wskazane w punktach 9 i 12 warunki dotyczące postępowania ze ściekami bytowymi oraz odpadami nie zostały uwzględnione, gdyż wynikają z obowiązujących przepisów prawa w związku z czym nie ma konieczności dodatkowego zobowiązania Wnioskodawcy do ich stosowania. Część warunków powyższego organu została doprecyzowana przez tutejszy organ, a część jest tożsama z warunkami Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, w związku z tym zostały one połączone celem uniknięcia zbędnych powtórzeń.

W związku ze zmianami projektowymi w przedsięwzięciu, pismem z dnia 03 października 2022 r. ponownie zwrócono się o opinię do Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, który pismem z dnia 26 października 2022 r. podtrzymał swoje stanowisko z dnia 28 kwietnia 2022 r. znak: NZNS.7040.6.2.2022.

Odnosząc się do zagadnień poruszanych na etapie prowadzonych konsultacji społecznych, dotyczyły one zaprojektowania wjazdu w kierunku Piły/Bydgoszczy na drogę S10 od strony ulicy Balińskiego. Uwaga ta została uwzględniona przez Inwestora - węzeł Płonia został przeprojektowany, mianowicie dodano łącznicę w kierunku Piły/Bydgoszczy. Społeczeństwo wnosiło również o uwzględnienie bezkolizyjnej komunikacji pieszej i rowerowej z Osiedla Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce z ulicą Aksamitną. Uwaga ta również została uwzględniona. W celu skomunikowania terenów po północnej i południowej projektowanej obwodnicy dla

ruchu pieszego i rowerowego, zaprojektowano ciąg pieszo-rowerowy o szerokości 3,5 m w ciągu łącznicy Pn-Pd węzła Płonia z włączeniem do drogi DZ-2. Kolejną kwestią poruszaną przez społeczeństwo było zaprojektowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych w rejonie Osiedla Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce i parku historyczno-kulturowego oraz na wysokości planowanego parku historycznego Szczecin-Płonia. W odpowiedzi na powyższe, uwzględniając przeprowadzone analizy oddziaływania inwestycji w zakresie emisji hałasu wskazujące na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów, wskazano, iż nie ma takiej konieczności i nie planuje się dodatkowych zabezpieczeń w tym zakresie. Ponadto, zwrócono się z prośbą o uwzględnienie przystanku komunikacji miejskiej na żądanie, jeśli będzie planowana taka komunikacja. Odnośnie tej kwestii Inwestor wskazał, iż analiza w zakresie funkcjonowania komunikacji miejskiej w obrębie planowanego układu drogowego zostanie przeprowadzona w kolejnych etapach projektowych.

W związku z nowymi dowodami w sprawie, tutejszy organ na podstawie art. 33 ustawy o oświadczeniu z dnia 05 października 2022 r. ponownie ogłosił konsultacje społeczne, zawiadamiając społeczeństwo o możliwości zapoznania się ze zgromadzoną dokumentacją oraz o możliwości składania uwag i wniosków w przedmiotowej sprawie. Informacja o konsultacjach zamieszczona została na stronie BIP i tablicy ogłoszeń tutejszego urzędu oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta w Szczecinie i Urzędu Gminy Kobyłanka. Uwagi i wnioski w ramach prowadzonych konsultacji społecznych można było składać przez 30 dni, tj. w dniach od 10 października 2022 r. do 09 listopada 2022 r. włącznie. W wyznaczonym przez organ terminie społeczeństwo nie wniosło uwag ani wniosków.

Tutejszy organ będąc w posiadaniu dokumentów umożliwiających wydanie wnioskowanej decyzji, przed jej wydaniem, zgodnie z art. 10 § 1 ustawy Kpa, obwieszczeniami z dnia 22 listopada 2022 r. zapewnił stronom możliwość zapoznania się z przedłożoną i wypracowaną dokumentacją oraz możliwość składania uwag i wniosków w przedmiotowej sprawie. W wyznaczonym terminie strony postępowania nie zgłosiły się do tutejszego urzędu w celu zapoznania się ze zgromadzoną w przedmiotowej sprawie dokumentacją, nie wpłynęły również uwagi i wnioski.

Zgodnie z art. 80 ust. 2 ustawy o oświadczeniu organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po potwierdzeniu zgodności lokalizacji przedsięwzięcia z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony. Należy jednak wskazać, że z obowiązku tego zwolniony jest organ w przypadku decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej dla drogi publicznej.

Niniejsza decyzja została wydana w oparciu o art. 104 Kpa stwierdzający, iż organ administracji załatwia sprawę przez wydanie decyzji. W podstawie prawnej wskazano również art. 71 ust. 2 pkt 1 ustawy o oświadczeniu, stwierdzający, iż decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia oraz jest wydawana dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Przedsięwzięcie polega na budowie drogi ekspresowej S10 na odcinku od węzła „Szczecin Kijewo” (bez węzła) do węzła „Szczecin Zdunowo”. W przedłożonym pierwotnie raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko rozważano 4 warianty (w tym 10 podwariantów) planowanego do wybudowania odcinka drogi, a jako wariant realizacyjny wskazano wariant 3.3. Przedstawione warianty różniły się przebiegiem trasy w planie oraz lokalizacją węzłów. Niemniej jednak, w celu ograniczenia zniszczeń siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020 w granicy, którego częściowo poprowadzono planowany odcinek drogi S10, w toku przedmiotowego postępowania dokonano zmian w przebiegu trasy i wskazano nowy wariant realizacyjny, tj. wariant 5. Długość planowanego odcinka drogi będzie wynosić około 4,35 km. Projektowana droga będzie drogą klasy S o dwóch jezdniach. Dostępność do drogi odbywać się będzie poprzez projektowane skrzyżowania dwupoziomowe, tj. węzły drogowe (węzeł Płonia i Zdunowo). Na przecięciu projektowanej drogi ekspresowej z drogami niższych klas zaprojektowano wiadukty drogowe nad projektowaną drogą S10. W ciągu wiaduktów przebiegających nad drogą ekspresową zaprojektowano ciągi piesze i rowerowe. W miejscach występowania korytarzy ekologicznych zaprojektowano przejścia dla zwierząt małych dołem (przejścia suche i wspólne z ciekami), przejścia dla zwierząt dużych dołem i przejścia dla zwierząt dużych górą. W związku z realizacją przedmiotowej inwestycji nie przewiduje się przebudowy żadnych cieków. Nad rzeką Płonią zaprojektowano dwa obiekty mostowe (pięcioprzęsłowe, w tym jedno przeszło będzie pełniło funkcję przejścia dla zwierząt) osobne dla każdego kierunku ruchu. Budowa

obiektu mostowego nie będzie powodowała ingerencji w koryto rzeki. Całkowita długość każdego obiektu wyniesie około 130 m, a szerokość około 13,45 m. Pozostałe parametry drogi przedstawiono w załączniku nr 1 do niniejszej decyzji.

Na przedmiotowym odcinku drogi przewidziano również wykonanie urządzeń bezpieczeństwa ruchu w postaci barier ochronnych, elementów oznakowania pionowego i poziomego drogi, urządzeń ochrony środowiska (m.in. ekranów akustycznych, osłon antyodśnieżeniowych na przejściach dla zwierząt). W ramach prac nastąpi również konieczność przebudowy/budowy sieci wodociągowych, sanitarnych, gazowych, elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia. Zostaną również wykonane nasadzenia zieleni kompensacyjnej. W celu realizacji przedmiotowej inwestycji konieczne będzie usunięcie warstw humusu oraz przeprowadzenie wycinki istniejącej zieleni. Budowa planowanego odcinka drogi S10 powoduje również konieczność rozbiórki istniejących nawierzchni i obiektów drogowych. Rozbiórki te nie będą dotyczyć miejsc, w których istniejąca droga zostanie zachowana jako droga wspomagająca dla projektowanej S10. Prace będą wykonywane ręcznie oraz przy wykorzystaniu sprzętu, maszyn i urządzeń typowych do robót drogowych, tj. koparka, spycharka, samochody ciężarowe, równiarki, walce itp.

W fazie realizacji zostaną wykorzystane materiały niezbędne do budowy dróg, które będą dowożone na plac budowy środkami transportu samochodowego. Ponadto wystąpi zużycie energii elektrycznej, sprężonego powietrza, wody i paliw, które są niezbędne do pracy urządzeń budowlanych oraz pojazdów transportujących materiały budowlane. Sprężone powietrze oraz energia elektryczna zostaną wytworzone przez odpowiednie agregaty zasilane olejem napędowym. Przewiduje się, iż zapotrzebowanie na wodę realizowane będzie poprzez wykorzystanie istniejącej sieci wodociągowej lub poprzez dowóz wody beczkowozami. Dokładne określenie ilości niezbędnych surowców, materiałów budowlanych i paliw będzie możliwe do oszacowania dopiero po zakończeniu etapu projektowania inwestycji.

Na etapie eksploatacji zostaną wykorzystane przede wszystkim środki zimowego utrzymania. Ponadto, będą prowadzone prace polegające na koszeniu poboczy, utrzymaniu drogi w dobrym stanie technicznym, odtwarzaniu oznakowania poziomego, czyszczeniu znaków pionowych.

Gospodarka odpadami

Realizacja inwestycji będzie związana z powstawaniem odpadów, których źródłem będą przede wszystkim prace rozbiórkowe i budowlane, eksploatacja maszyn i urządzeń budowlanych oraz pobyt ludzi na budowie. Powyższe będzie skutkowało powstawaniem następujących rodzajów odpadów sklasyfikowanych wg Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 10): 13 (13 01 - odpadowe oleje hydrauliczne; 13 02 - odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe), 15 (15 01 10 - opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone, 15 02 02 - sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)), 16 (16 01 07 - filtry olejowe, 16 01 03 - płyny hamulcowe) i 17 (17 01 07 - zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06; 17 03 02 - mieszanki bitumiczne inne niż wymienione w 17 03 01; 17 04 02 - aluminium; 17 04 05 - żelazo i stal; 17 04 07 - mieszaniny metali; 17 05 04 - gleba i ziemia, w tym kamienie), 20 (20 01 - odpady komunalne segregowane i gromadzone selektywnie; 20 03 01 - niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne; 20 03 04 - szlasy ze zbiorników bezodpływowych służących do gromadzenia nieczystości).

Sposób postępowania z odpadami na etapie budowy reguluje szereg przepisów obowiązującego prawa, np. ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699 ze zm.), Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowych wymagań dla magazynowania odpadów (Dz. U. poz. 1742), czy rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. nr 47, poz. 401). Zgodnie z ww. przepisami wykonawca prac zobowiązany jest do minimalizowania ich ilości, selektywnego składowania w miejscu do tego przeznaczonym, w sposób dostosowany do właściwości chemicznych i fizycznych odpadów, w szczególności z wykorzystaniem opakowań, pojemników, kontenerów, zbiorników lub worków; dopuszcza się magazynowanie odpadów w przyzmacach lub stosach, w szczególności w przypadku odpadów pochodzących z wyrobów przeznaczonych do użytkowania w warunkach oddziaływania czynników atmosferycznych, jeżeli

nie spowoduje to zanieczyszczenia gleby i ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych oraz w sposób zapobiegający rozprzestrzenianiu się odpadów poza przeznaczone do tego celu miejsce, w tym poza przeznaczone do tego celu opakowania, pojemniki, kontenery, zbiorniki, worki lub wydzielone boksy i sektory, oraz rozprzestrzenianiu się odpadów na nieruchomości sąsiadujące z nieruchomością, na której jest prowadzone magazynowanie odpadów. Miejsca magazynowania odpadów należy również oznakować i zabezpieczyć przed dostępem osób trzecich (w szczególności w odniesieniu do odpadów niebezpiecznych).

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją odpady będą magazynowane w szczelnych kontenerach, pojemnikach ustawionych na terenie zaplecza budowy lub bazy materiałowej lub na utwardzonym placu na terenie zaplecza technologicznego lub bazy materiałowej, następnie przekazywane firmom posiadającym uprawnienia do odbioru tego typu odpadów. Odpady z grupy 17 będą gromadzone luzem lub w kontenerach na terenie zaplecza budowy lub bazy materiałowej i następnie przekazywane będą osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami. Ziemia urodzajna będzie magazynowana z możliwością jej ponownego wykorzystania do rekultywacji terenu. Zdjęty humus przeznaczony do późniejszego wykorzystania należy składować w regularnych przyzmach. Powierzchnię przyzmu przez okres składowania należy chronić przed zachwaszczeniem i nasłonecznieniem np. jeżeli będzie to konieczne przez przykrycie matami słomianymi. Szczególnym rodzajem odpadu, jaki może powstać na etapie prac budowlanych jest grunt zanieczyszczony np. substancjami ropopochodnymi, głównie na skutek awarii pracującego sprzętu. W efekcie uwolnienia substancji niebezpiecznych zanieczyszczeniu może ulec warstwa gleby, która zebrana wraz z pozostałościami substancji niebezpiecznej stanowić będzie odpad podlegający obowiązkowi unieszkodliwienia. Grunt taki będzie natychmiast usuwany i zastępowany gruntem czystym, a grunt zanieczyszczony odbierany będzie przez wyspecjalizowaną firmę posiadającą zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania tego rodzaju odpadów niebezpiecznych. Ponadto w celu minimalizacji oddziaływań na środowisko gruntowo-wodne place przeznaczone do magazynowania odpadów niebezpiecznych należy zlokalizować na utwardzonym i uszczelnionym podłożu, które należy wykonać przy użyciu wodoodpornych i mrozoodpornych płyt betonowych o klasie wytrzymałości minimum C35/45 uszczelnionych za pomocą elastycznych spoin odpornych na działanie czynników atmosferycznych (temperatury, promieni UV, deszczu i powietrza) oraz substancji chemicznych lub przy użyciu geomembran. Place i miejsca przeznaczone do magazynowania odpadów niebezpiecznych należy wyposażyć w urządzenia lub środki umożliwiające zebranie lub neutralizację odpadów, w sytuacji ich przypadkowego wydostania się z pojemników. Rodzaje i ilość tych urządzeń lub środków należy dostosować do rodzaju i ilości magazynowanych odpadów.

Na etapie eksploatacji przedmiotowej inwestycji będą powstawać odpady związane z użytkowaniem drogi tj. elementy oświetlenia, odpady związane z czyszczeniem i zimowym utrzymaniem, pochodzące z urządzeń podczyszczających spływy z drogi (odpady z grupy 13 05 – z odwadniania olejów w separatorach), odpady ze studzienek kanalizacyjnych (20 03 06) oraz odpady pozostawiane w granicach pasa drogowego przez użytkowników drogi (odpady komunalne). Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 ze zm.), do zarządcy drogi należy wykonywanie robót konserwacyjnych, porządkowych i innych zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa i wygody ruchu, w tym także odśnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej. Niezbędne jest aby sposób postępowania z powstałymi podczas wykonywania tych prac odpadami był zgodny z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, tj. ustawą o odpadach oraz aktami wykonawczymi do niej. Zgodnie z przedstawionymi w raporcie informacjami odpady z grupy 13 05 oraz 20 03 06 będą odbierane przez firmę zajmującą się obsługą tych urządzeń (studzienki kanalizacyjne, separatory), a pozostałe odpady będą przekazywane firmom posiadającym stosowne pozwolenia w gospodarowaniu tego typu odpadów. Uwzględniając powyższe, nie przewiduje się wystąpienia niekorzystnego wpływu przedmiotowej inwestycji w tym zakresie na etapie eksploatacji planowanej drogi ekspresowej S10, na stan środowiska.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Etap realizacji przedsięwzięcia będzie skutkował emisją zanieczyszczeń gazowych do powietrza, która będzie związana głównie z wykorzystaniem środków transportowych, maszyn i sprzętu budowlanego, emisją pyłów w trakcie prowadzonych prac ziemnych i transportowych (w szczególności po terenach

nieutwardzonych), emisją węglowodorów w trakcie nakładania warstw nawierzchni drogowej. Oddziaływanie to będzie typowe dla etapu inwestycyjnego, będzie miało charakter niezorganizowany i będzie ograniczony przede wszystkim do działek inwestycyjnych i ich sąsiedztwa. W celu zminimalizowania powyższych emisji, w przedłożonej dokumentacji Inwestor zobowiązał się do stosowania szeregu działań, tj. ograniczania do minimum czasu pracy pojazdów i maszyn budowlanych, w tym eliminowania ich pracy na biegu jałowym, wyłączania silników podczas przerw w pracy, minimalizowania czasu pracy silników na najwyższych obrotach; zraszania obiektów w trakcie ich rozbiórki; magazynowania materiałów budowlanych mogących być źródłem emisji pyłów w opakowaniach fabrycznych, a pylistych materiałów sypkich w miejscach osłoniętych przed wiatrem i ich zabezpieczanie przed rozwiewaniem. Ponadto, zgodnie z obowiązującymi przepisami Wykonawca prac zobowiązany jest do przestrzegania i stosowania szeregu działań, które również skutkują ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza i tak np.: do prac należy wykorzystywać sprzęt wyłącznie sprawny technicznie; maszyny i inne urządzenia techniczne przed rozpoczęciem pracy i przy zmianie obsługi należy sprawdzać pod względem sprawności technicznej i bezpiecznego użytkowania oraz utrzymywać w stanie zapewniającym ich sprawność oraz stosować wyłącznie do prac, do jakich zostały przeznaczone oraz obsługiwane przez przeszkolone osoby; transport materiałów sypkich może odbywać się jedynie w szczelnej skrzyni ładunkowej, zabezpieczonej dodatkowo odpowiednimi zasłonami uniemożliwiającymi wysypywanie się ładunku. Powyższe w ocenie tutejszego organu zminimalizuje negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza na etapie jego realizacji.

Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na etapie funkcjonowania drogi ekspresowej będzie ruch samochodów. Wielkość emisji, a tym samym uciążliwość, będzie zależna od natężenia, struktury ruchu, parametrów technicznych jezdni. Na potrzeby inwestycji została przeprowadzona prognoza w zakresie rozprzestrzeniania się emisji zanieczyszczeń. Analizę przeprowadzono według metodyki modelowania poziomów substancji w powietrzu opartej na Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu. Symulację komputerową wykonano w oparciu o program komputerowy OPERAT FB. Wielkość emisji zanieczyszczeń została obliczona w module „Samochody” OPERAT FB. Prognozowaną wielkość emisji z drogi określono dla ośmiu znaczących zanieczyszczeń, tj.: pyłu PM10 i PM2,5, tlenu węgla, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, węglowodorów aromatycznych i alifatycznych oraz benzenu. W określaniu emisji pominięto ołów i jego związki, gdyż ich zawartość w paliwach nowej generacji jest pomijalnie mała. Analizę wykonano uwzględniając projektowany odcinek drogi ekspresowej S10 oraz istniejący odcinek drogi krajowej nr 10 zastępowany przez projektowaną drogę S10, który po zrealizowaniu przedsięwzięcia zostanie przemianowany na drogę niższego rzędu i będzie wykorzystywany w ruchu lokalnym. W analizie uwzględniono aktualne tło zanieczyszczeń, co pozwoliło wziąć pod uwagę również inne źródła zanieczyszczeń. Z przedłożonej analizy wynika, iż nie stwierdzono możliwości wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych stężeń ww. zanieczyszczeń określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2010 r. nr 16, poz. 87). W związku z tym nie ma konieczności zastosowania dodatkowych środków i urządzeń chroniących środowisko w tym zakresie.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Realizacja inwestycji drogowych cechuje się zwiększoną emisją hałasu, co spowodowane jest wykorzystaniem do prac sprzętu oraz maszyn. O jego poziomie i uciążliwości decydować będzie typ i stan techniczny używanego sprzętu oraz czas jego pracy. Będą to okresy intensywnej emisji hałasu o charakterze przejściowym, krótkotrwałym. Teren intensywnych prac zgodnie ze specyfiką realizacji inwestycji liniowych przesuwają się wraz z kilometrażem budowanej trasy lub jej obiektów. W celu zmniejszenia uciążliwości w stosunku do terenów podlegających ochronie akustycznej prace budowlane w ich pobliżu należy wykonywać wyłącznie w porze dziennej (6⁰⁰ – 22⁰⁰). Mając na uwadze względy technologiczne, dopuszcza się prowadzenie tych prac również w porze nocnej wyłącznie w przypadku, jeśli będzie wymagała tego technologia prac, które nie mogą być przerwane (np. betonowanie, asfaltowanie), z jednoczesnym wymogiem poinformowania okolicznej ludności z wyprzedzeniem o zamiarze ich prowadzenia. Ponadto, w celu zmniejszenia uciążliwości akustycznych, podczas prac budowlanych prowadzonych z wykorzystaniem sprzętu lub technologii generującej uciążliwość akustyczne, na sąsiadujących z inwestycją obszarach podlegających ochronie akustycznej należy

stosować zabezpieczenia akustyczne, np. w postaci przenośnych ekranów lub obudów dźwiękochłonnych oraz maty wibroakustyczne pod pracującymi maszynami i urządzeniami. Zaplecze budowy należy usytuować w odległości nie mniejszej niż 75 m od istniejącej zabudowy podlegającej ochronie akustycznej.

Na etapie funkcjonowania drogi głównym źródłem uciążliwości akustycznych dla mieszkańców terenów sąsiadujących z drogą ekspresową będzie hałas powstający w wyniku ruchu pojazdów. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją w sąsiedztwie projektowanej drogi S10 występują następujące tereny podlegające ochronie akustycznej: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa związana ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zabudowa mieszkaniowo-usługowa oraz tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112), dopuszczalnym poziomem hałasu w porze dziennej dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży jest 61 dB, a dla zabudowy wielorodzinnej, rekreacyjno-wypoczynkowej oraz mieszkaniowo-usługowej 65 dB. W porze nocnej dla wszystkich ww. rodzajów zabudowy dopuszczalny poziom wynosi 56 dB. W przedłożonej dokumentacji na podstawie prognozy ruchu wykonanej dla dwóch horyzontów czasowych, rok 2025 i 2035, obliczono zasięg uciążliwości akustycznej drogi oraz wyznaczono miejsca narażone na oddziaływanie ponadnormatywnego hałasu. W celu określenia zasięgu oddziaływania emisji hałasu związanego z eksploatacją projektowanej drogi ekspresowej, w oparciu o program SoundPLAN wykonane zostały prognozy rozprzestrzeniania się dźwięku dla ww. horyzontów czasowych. Prognozy wykazały, iż w sąsiedztwie zabudowy podlegającej ochronie akustycznej planowana do realizacji droga bez zastosowania środków minimalizujących oddziaływanie akustyczne ruchu drogowego będzie powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Wobec powyższego konieczne było wdrożenie rozwiązań zapewniających dotrzymanie standardów akustycznych. W związku z powyższym przewidziano montaż 2 ekranów akustycznych pochłaniających na wysokości od km 0+880 do km 1+160 (strona lewa) oraz od km 2+360 do km 2+640 (strona prawa). Przeprowadzone obliczenia, po zastosowaniu ww. rozwiązań w punktach pomiarowych, rozmieszczonych na fasadach budynków zlokalizowanych na terenach najbardziej narażonych na oddziaływanie hałasu wzdłuż planowanej inwestycji (strona prawa: km 0+246, km 0+614), wykazały, iż poziom hałasu w porze dnia będzie kształtował się w granicach od 52,3 do 56,0 dB oraz od 47,3 do 50,8 dB w porze nocy dla roku 2025, natomiast dla roku 2035 dla pory dnia 54,0 do 57,6 dB oraz 49,2 do 52,8 dB w porze nocy, co wskazuje na dotrzymanie standardów jakości środowiska w tym zakresie. Dodatkowo w km 3+050 do km 3+400 (strona prawa) należy przyjąć rozwiązania zapewniające w przyszłości możliwość podjęcia skutecznych działań celem dochowania dopuszczalnych poziomów hałasu, w przypadku gdy zostaną przekroczone, należy przygotować teren na rezerwy pod realizację ewentualnych dodatkowych zabezpieczeń przeciwhałasowych.

W związku z faktem, że przeprowadzone analizy są jedynie prognozami wykonanymi w programie komputerowym, w celu oszacowania rzeczywistego oddziaływania projektowanej drogi na zabudowę chronioną, zobowiązano Inwestora do wykonania pomiarów kontrolnych w zakresie oddziaływania akustycznego. Analizę należy wykonać po upływie jednego roku od oddania obiektu do użytkowania, w okresie zwiększonego ruchu drogowego (okres wakacyjny, piątek – niedziela, uwzględniając godziny wzmożonego ruchu samochodowego), a jej wyniki przedstawić Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie 18 miesięcy od rozpoczęcia użytkowania drogi. W przypadku wykazania przekroczeń standardów akustycznych na terenach podlegających ochronie akustycznej, wnioskodawca będzie zobowiązany do podjęcia działań ograniczających oddziaływanie akustyczne drogi do niezbędnego minimum (np. poprzez realizację dodatkowych ekranów akustycznych, zmianę parametrów dotychczas zastosowanych ekranów, czy wykonanie tzw. cichej nawierzchni jezdni).

Oddziaływanie na środowisko gruntowo-wodne i wody powierzchniowe

Analizę oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko gruntowo-wodne przeprowadził Dyrektor PGW WP.

Jak wynika z przedłożonego raportu, podczas realizacji inwestycji woda będzie wykorzystywana w procesach technologicznych oraz do celów bytowych. Na cele bytowe, (budynki i toalety) dostarczana będzie z istniejącej sieci wodociągowej, lub w przypadku braku takiej możliwości dowożona będzie cysterną. Na cele

technologiczne będzie dostarczana częściowo z dostępnych hydrantów, częściowo będzie dowożona cysternami. Na etapie eksploatacji woda będzie wykorzystywana jedynie do nawadniania terenów zielonych, wówczas także będzie dostarczana cysternami.

Realizacja prac nie powoduje powstania ścieków technologicznych. W czasie budowy powstawały będą jedynie ścieki bytowe, które będą gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i wywożone za pośrednictwem specjalistycznych firm.

W fazie budowy prowadzone prace budowlane stwarzają potencjalną możliwość niekorzystnego oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne. Powyższe wynika między innymi z nieprawidłowego użytkowania maszyn i sprzętu budowlanego, co może skutkować wyciekami paliw, smarów, czy ropy. W celu zapobieżenia powyższemu, Wnioskodawca zgodnie z obowiązującymi przepisami, zobowiązany jest do wykonywania prac wyłącznie sprawnym technicznie sprzętem, który przed rozpoczęciem pracy i przy zmianie obsługi musi sprawdzić pod względem technicznym i bezpiecznego użytkowania oraz utrzymywać sprzęt w stanie zapewniającym jego sprawność. W niniejszej decyzji określono również warunki mające na celu zapobieżenie powyższym sytuacjom. W granicach zapleczy budowy należy zlokalizować place parkingowo-serwisowe, myjnie maszyn i urządzeń oraz pojazdów budowlanych, miejsca magazynowania materiałów budowlanych oraz miejsca magazynowania odpadów. Place parkingowo-serwisowe oraz myjnie należy zlokalizować na utwardzonym i uszczelnionym podłożu. Ponadto należy wyposażyć je w urządzenia do podczyszczania ścieków z zawieszin oraz substancji ropopochodnych. Tankowanie, serwisowanie oraz parkowanie maszyn i urządzeń oraz pojazdów budowlanych należy prowadzić na terenie placów parkingowo-serwisowych. Dopuszcza się tankowanie i serwisowanie stacjonarnych maszyn i urządzeń budowlanych poza placami parkingowo-serwisowymi, pod warunkiem zabezpieczenia gleby w miejscu ich posadwienia, za pomocą materiałów technicznych umożliwiających ujęcie ewentualnych wycieków substancji ropopochodnych. Mycie maszyn i urządzeń oraz pojazdów budowlanych należy realizować na terenie myjni. Materiały pędne oraz oleje i smary wykorzystywane na etapie realizacji przedsięwzięcia należy magazynować na terenie placów parkingowo-serwisowych. Powyższe substancje należy magazynować w zamykanych i szczelnych pojemnikach, odpornych na działanie przechowywanych w nich substancji, w miejscach osłoniętych przed działaniem czynników atmosferycznych oraz zabezpieczonych przed dostępem osób nieuprawnionych.

Podczas prowadzenia prac budowlanych może wystąpić również zaburzenie stosunków wodnych na obszarach budowy oraz sąsiadujących z miejscami wykonywania wykopów. Jednakże po zakończeniu prac stosunki wodne wracają do normy. Podczas prac może wystąpić również konieczność wykonania odwodnień powstałych podczas prac wykopów. W celu zapobieżenia wpływu tych prac na środowisko gruntowo-wodne będą one wykonywane z zastosowaniem technik, które nie doprowadzą do trwałych zmian w środowisku gruntowo-wodnym (np. za pomocą igłofiltrów). Ponadto ze względu na wzmożoną krótkotrwałą dostawę zawieszin do wód powierzchniowych, po wykonaniu nasypów i skarp rowów należy przeprowadzić jak najszybsze ich umocnienie. Do umocnień należy wykorzystać materiały naturalne np. narzut kamienny, darnina, faszyna, obsiew mieszkanką traw z humusowaniem, geowłóknina. Wody opadowe i roztopowe z terenu zaplecza budowy należy odprowadzać do gruntu/rowów przydrożnych/innych odbiorników oraz rzeki Płoni w sposób niepowodujący zalewania terenów sąsiednich oraz nie zmieniający stosunków wodnych, a zwłaszcza kierunku i natężenia odpływu ww. wód znajdujących się na gruncie. Dla zabezpieczenia przed skażeniami substancjami ropopochodnymi wody opadowe należy dodatkowo oczyszczać w urządzeniach podczyszczających (osadnikach oraz separatorach).

W ramach prac zostaną wykonane dwa obiekty mostowe nad rzeką Płonią, po jednym dla każdego kierunku ruchu samochodowego. Prace przy ich realizacji należy wykonywać bez ingerencji w koryto ciek. Podczas prac należy zachować przepływ wody w rzece. Należy również stosować pomosty robocze i podesty zabezpieczające przed przedostaniem się do wód rzecznych materiałów używanych w trakcie prac budowlanych. Po zakończeniu robót w danym dniu, sprzęt należy pozostawiać na wyznaczonym placu (poza obrębem koryta rzeki). Działaniem minimalizującym będzie również usytuowanie zapleczy budowy, baz magazynowania, czy odkładu mas ziemnych, zachowując minimum 50 m odległości od koryta rzeki. Ponadto roboty w okolicy cieków należy prowadzić poza okresami wezbrań wód, a w czasie ich trwania usunąć z zagrożonego zalaniem obszaru sprzęt i materiały mogące spowodować zanieczyszczenie wód.

Na etapie eksploatacji odprowadzane będą wyłącznie wody opadowe i roztopowe, które zgodnie z obecnym stanem prawnym nie są już kwalifikowane jako ścieki. System odwodnienia drogi opierać się będzie na szczelnych rowach drogowych, a kanalizacja deszczowa będzie stanowić uzupełnienie głównie na odcinkach biegnących w wysokich nasypach (dojazdach do obiektów mostowych) oraz na obiektach mostowych. Przed zaprojektowaniem systemu odwodnienia zostaną przeanalizowane możliwości techniczne odbiorników. Jeśli odbiornik nie będzie w stanie przejąć ilości wody z ciężącej zlewni, wody opadowe przed odprowadzeniem do odbiornika będą retencjonowane. Odbiornikami wód opadowych będą: rzeka Płonia, istniejąca kanalizacja deszczowa i nowoprojektowana kanalizacja deszczowa oraz projektowane zbiorniki retencyjne. Dla zabezpieczenia odbiorników przed skażeniem substancjami ropopochodnymi, wody opadowe będą oczyszczane dodatkowo w urządzeniach podczyszczających (osadnikach i separatorach). Zaplanowano wykonanie trzech zbiorników retencyjno-rozsączających (Z1, Z2 i Z3). Urządzenia retencyjne zapewnią przyjęcie spływu z deszczu nawalnego, co umożliwi rozłożenie w czasie odpływów do odbiorników dla zabezpieczenia przyległych terenów przed podtopieniami, zwłaszcza, że na odcinku przejścia przez rzekę Płonię, inwestycja przebiega przez obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i przez obszary, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne. Przy projektowaniu obiektu mostowego przez rzekę Płonia została przeanalizowana kwestia zagrożenia powodziowego. W celu zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego, wysokość światła pod konstrukcją mostową została dostosowana do swobodnego spływu wód powodziowych.

Teren objęty wnioskiem, zgodnie z obowiązującym Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. 2016 r. poz. 1967), znajduje się w zlewni jednolitej części wód powierzchniowych JCWP Płonia od dopływu z Buczynowych Wąwozów do ujścia do jez. Dąbie kod RW600020197699 oraz w granicach jednolitej części wód podziemnych JCWPd kod PLGW600024.

JCWP RW600020197699 to silnie zmieniona część wód charakteryzująca się umiarkowanym potencjałem ekologicznym, stanem chemicznym poniżej stanu dobrego oraz złym stanem ogólnym, która została określona jako zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, tj. dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Termin na osiągnięcie wskazanych celów środowiskowych przedłużono do 2027 r. Powodem przedłużenia terminu jest brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja hydromorfologiczna. W programie działań zaplanowano działania obejmujące opracowanie programu renaturyzacji JCWP. Działanie to ma na celu szczegółowe rozpoznanie możliwości redukcji tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie dobrego stanu w najbardziej efektywny sposób. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla Aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju (aPWŚK), a następnie okres niezbędny dla wdrożenia wskazanych w nim działań, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. W programie działań wskazano także wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania „Budowa przepławek dla ryb na rzece Płoni”, wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe zlewni rzeki Płoni w tym w szczególności Miasta Szczecin”.

JCWPd PLGW600024 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i ilościowym oraz dobrym stanem ogólnym. Wskazana JCWPd nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, określonych jako utrzymanie dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego wód tej części wód.

Analizowany teren leży poza obszarami zaliczonymi do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Inwestycja zlokalizowana jest poza obszarem ochronnym zbiorników śródłądowych, poza strefami ochronnym ujęć wód powierzchniowych, poza strefami ochrony bezpośredniej istniejących ujęć wody podziemnej oraz poza obszarem wyznaczonym do celów rekreacyjnych. Odnosząc się do zapisów zawartych w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a dotyczących art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawa wodnego (Dz. U. 2021 r., poz. 2233), na odcinku przejścia przez rzekę Płonia, inwestycja przebiega przez obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i przez obszary, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne.

Pod warunkiem zachowania parametrów technicznych i technologicznych, dla których przeprowadzono analizę w przedłożonej dokumentacji oraz spełniając zalecenia określone w raporcie oraz wskazane warunki realizacji przedsięwzięcia, Dyrektor PGW WP, stwierdził iż przedmiotowa inwestycja zarówno w fazie budowy, eksploatacji jak i likwidacji nie spowoduje naruszenia obowiązujących norm ochrony środowiska, nie pogorszy

istniejącego stanu środowiska oraz nie wpłynie negatywnie na stan jednolitych części wód (powierzchniowej i podziemnej), a tym samym pozostanie bez wpływu na osiągnięcie określonych dla nich celów środowiskowych zgodnie z aktualnie obowiązującym Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Mając na uwadze konieczność zapobiegania i ograniczania niekorzystnego oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko gruntowo – wodne, na etapie jej eksploatacji niniejszą decyzją zobowiązuje się Wnioskodawcę do przeprowadzania monitoringu w zakresie oceny sprawności systemu odwadniającego. W związku z tym należy wykonać pomiary rzeczywistych stężeń zawiesiny ogólnej i węglowodorów ropopochodnych w wodach opadowych i roztopowych odprowadzanych z projektowanego odcinka drogi poprzez system kanalizacyjny wylotami kanalizacji deszczowej do środowiska. Badania należy wykonać dwukrotnie w danym roku, po pierwszym roku funkcjonowania drogi, zgodnie z metodyką określoną w przepisach szczegółowych oraz przez akredytowane laboratorium. Uzyskane wyniki należy przedłożyć Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, celem weryfikacji przyjętej w raporcie koncepcji technologicznej.

Oddziaływanie na elementy przyrodnicze środowiska

Projektowana droga S10 przebiega częściowo w śladzie istniejącej DK10, a częściowo w nowej trasie (po stronie północnej istniejącej DK10). Teren przeznaczony pod projektowany odcinek drogi S10, biegnący poza śladem DK10, stanowią przede wszystkim obszary leśne. Trasa przecina również drogi o charakterze lokalnym oraz rzekę Płonię.

Na potrzeby przedsięwzięcia została przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza. Badaniami objęto teren o szerokości około 250 m po obu stronach osi projektowanej drogi oraz o szerokości około 500 m po obu stronach osi drogi w obszarze Natura 2000. Na podstawie wyników oraz zakresu przewidzianych prac, określono oddziaływanie przedsięwzięcia na poszczególne elementy przyrodnicze. Prace terenowe prowadzono od kwietnia 2018 do stycznia 2019 r.

Na badanym terenie łącznie stwierdzono 223 taksony grzybów (34 gatunki grzybów wielkoowocnikowych oraz 10 gatunków grzybów zlichenizowanych) i roślin (24 gatunki mszaków oraz 155 gatunków roślin wyższych). Wśród odnotowanych taksonów grzybów nie ma gatunków objętych ochroną na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. poz. 1408), ani zamieszczonych na czerwonych listach. Ze stwierdzonych, w buforze badawczym, gatunków roślin dziewięć gatunków objętych jest częściową ochroną prawną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. poz. 1409), tj. widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, widłoząb miotłowy *Dicranum scoparium*, gajnik lśniący *Hylocomnium splendens*, rokiетnik pospolity *Pleurozium schreberi*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, tujowiec tamaryszkowy *Thuidium tamariscinum*, kocanki piaszkowe *Helichrysum arenarium*, wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum*, cis pospolity *Taxus baccata*. Cis to również gatunek rzadki na Pomorzu Zachodnim (kategoria PZR). Ponadto stwierdzono 3 gatunki roślin, które znajdują się na liście gatunków zagrożonych o kategorii zagrożenia LC (najmniejszej troski), tj. płozik różnolistny *Lophocolea heterophylla*, widlik zwyczajny *Metzgeria furcata* oraz usznica spłaszczona *Radula complanata*.

Zgodnie z przedłożoną inwentaryzacją podczas prac związanych z realizacją przedsięwzięcia zniszczeniu podlegać będą płyty rokiетnika pospolitego *Pleurozium schreberi* oraz fałdownika nastroszonego *Rhytidiadelphus squarrosus*. Są to pospolite lub częste gatunki runa leśnego. Z tego względu realizacja inwestycji pomimo, iż przyczyni się do zmniejszenia ich powierzchni, nie uszczupli w sposób znaczący ogólnego stanu ich populacji, ani puli genetycznej w skali lokalnej i ponadlokalnej. Na powyższe zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.), Wnioskodawca zobowiązany jest do uzyskania od organu ochrony przyrody zezwolenia na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do stwierdzonych gatunków chronionych. Pozostałe stanowiska chronionych gatunków znajdują się poza terenem przewidzianych prac.

Z chronionych siedlisk przyrodniczych na badanym obszarze zidentyfikowano dziewięć typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej: 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi; 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*; 4030 suche

wrzosowiska (*Calluno-Geniston*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*); 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*); 6510 ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*); 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*); 9160 grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*); 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercetea robori-petraeae*); 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetumalbae*, *Alnenionglutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe). Z ww. siedlisk w kolizji z przedmiotowym przedsięwzięciem znajdują się płaty grodu subatlantyckiego (*Stellario-Carpinetum*) oraz kwaśnych dąbrów (*Quercetea robori-petraeae*). Siedliska te stanowią przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020.

Budowa nowej drogi wiązać będzie się z koniecznością usunięcia drzew i krzewów kolidujących z planowanym przebiegiem drogi. Powierzchnia kolizji to około 29,4 ha, z tego około 8,8 ha stanowią siedliska leśne o kodzie 9160 grąd subatlantycki i 9190 kwaśne dąbrowy. Poza siedliskami przyrodniczymi gatunkami podlegającymi wycince będą głównie sosna i brzoza, w mniejszej ilości dąb, świerk i klon. Wiek drzew oscyluje przeważnie w granicach 50 – 100 lat. Kilka procent z całości to drzewa w wieku około 130 lat. W celu minimalizacji oddziaływania przedsięwzięcia w tym zakresie należy nie przekraczać koniecznego zakresu wycinki, a drzewa i krzewy znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie prac budowlanych zabezpieczyć na okres budowy, np. poprzez osłonięcie pni drewnianymi listwami, tkaniną jutową lub grubymi matami słomianymi bądź trzcinowymi. Wysokość zabezpieczeń powinna wynosić minimum 2 m. Po zakończeniu prac należy wykonać demontaż zabezpieczenia.

Analizę wpływu na siedlisko o kodzie 9160 przedstawiono w opisie dotyczącym wpływu przedsięwzięcia na ww. obszar Natura 2000.

Odnosnie siedliska przyrodniczego 9190 należy wskazać, iż w związku z zaplanowanymi pracami, zniszczeniu ulegnie około 6,77 ha jego powierzchni. Niemniej jednak płat siedliska będący w kolizji z przedmiotową drogą znajduje się poza granicami ww. obszaru Natura 2000. Ocena stanu zachowania została określona jako U1/U2. Wszystkie płaty przedmiotowego siedliska występujące na badanym terenie mają status lasów ochronnych. Charakteryzują się drzewostanem bukowo-dębowym odpowiadającym zespołowi *Fago-Quercetum* (E część badanego obszaru), rzadziej nawiązujące do brzożowo-dębowego *Betulo-Quercetum* (NW część badanego obszaru), niemniej ustalenie prawidłowej przynależności syntaksonomicznej jest problematyczne ze względu na brak typowych gatunków. Badane płaty wyróżniają się starym, ponad 100-letnim drzewostanem bukowo-dębowym (wydz. 831g, 832l, 845b, c, h Nadl. Kliniska, leśn. Morawsko). Miejscami spotyka się starsze około 150-letnie buki i dęby. W podszycie bardzo często i licznie odnawia się buk. Runo nie jest zbyt dobrze wykształcone, reprezentowane najczęściej przez: śmiałką pogiętego *Deschampsia flexuosa*, borówkę czarną *Vaccinium myrtillus*, nerecznicę krótkoostną *Dryopteris carthusiana*, konwalijkę dwulistną *Convallaria majalis*. Miejscami, duże połacie siedliska są nagie, pozbawione warstwy runa. Warstwa mszyska jest bardzo słabo rozwinięta. Dla niektórych płatów siedliska problematyczna jest pinetyzacja (wydz. 844a, b, 845d Nadl. Kliniska, leśn. Morawsko; wydz. 86g Nadl. Gryfino, leśn. Śmierdnica). Z kolei udział gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie jest pomijalny. Duży wpływ na stan zachowania siedliska odgrywają znikome zasoby martwego drewna (pojedyncze okazy martwego drewna stojącego, brak martwego drewna leżącego, jedynie pniaki i gałęziówka). Siedlisko ma szansę na poprawę stanu zachowania w dłuższej perspektywie czasu pod warunkiem poprawy zasobów martwego drewna, utrzymania starego drzewostanu oraz stopniowej eliminacji sosny. W celu wyrównania strat związanych z uszczupleniem powierzchni siedliska Wnioskodawca zobowiązał się do zwiększenia ilości martwego drewna do poziomu powyżej 20 ha/m² oraz odtworzenia stref ekotonowych zgodnie ze wskazaniami w orzeczeniu niniejszej decyzji.

Z gatunków bezkręgowców podlegających ochronie gatunkowej na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), w buforze badawczym notowano siedliska mrówki z rodzaju *Formica*. Przebieg planowanego odcinka drogi S10 nie koliduje z żadnym ze stwierdzonych stanowisk. Stwierdzono również stanowiska ślimaka winniczka *Helix pomatia* oraz pojedyncze stanowiska trzmieli: ziemnego *Bombus terrestris*, rudego *B. pascuorum* i ogrodowego *B. hortorum*. Z chrząszczy objętych ochroną odnaleziono jedynie stanowisko biegacza gładkiego *Carabus glabratus* i dwa biegacza wypukłego *Carabus convexus* w północnej części badanego obszaru. Natomiast w sąsiedztwie Płoni, na południowym skraju obszaru odnotowano pojedyncze stwierdzenie objętej

ochroną ścisłą trzepli zielonej *Ophiogomphus cecilia*. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją planowany przebieg drogi S10 nie koliduje ze stanowiskami ww. gatunków. Podczas inwentaryzacji nie stwierdzono gatunków chrząszczy ksylofagicznych objętych ochroną, mimo siedlisk leśnych sprzyjających ich występowaniu. W związku z tym, podczas wycinki drzew należy zapewnić nadzór entomologa.

Z przedstawicieli herpetofauny stwierdzono 8 gatunków płazów (ropucha szara *Bufo bufo*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, żaba jeziorowa *Pelophylax lessonae*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibundus*, kompleks żab zielonych *Rana esculenta complex*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, żaba trawna *Rana temporaria*). Głównym miejscem ich rozrodu jest dolina rzeki Płonia oraz eutroficzny zbiornik po południowej stronie istniejącej DK10 (naprzeciw stacji benzynowej). Największym obszarem rozrodu płazów przy rzece są stawy i rozlewiska utworzone przez spiętrzenie tuż przed mostem drogowym. Gatunki związane z rzeką to przede wszystkim żaby trawne *Rana temporaria* występujące na całej jej długości, zauważalne szczególnie w okresie dyspersji oraz żaby zielone *Rana esculenta complex*, które w niewielkich liczbach występowały w starorzeczach, a liczniej w okolicy stawów przed mostem drogowym. Wśród żab zielonych notowane były żaby śmieszki *Pelophylax ridibundus*, jak i żaby jeziorkowe *Pelophylax lessonae*. Podczas migracji napotykanne były także osobniki ropuchy szarej *Bufo bufo*. Stwierdzono również pojedynczego osobnika traszki zwyczajnej *Lissotriton vulgaris* oraz stanowiska żaby moczarowej *Rana arvalis*. Poza gatunkami spotykanymi wzdłuż Płoni, na zbiorniku po południowej stronie istniejącej DK10, rozród odbywa rzekotka drzewna *Hyla arborea*. Kolejny obszar cenny dla rozrodu płazów, to znajdujące się już poza obszarem inwentaryzacji rozlewiska „Wilcze Bagno” na południowo-zachodnim skraju inwestycji. Z tych rozlewisk osobniki, szczególnie ropuchy szarej i żaby trawnej, migrują na teren inwestycji. Z gadów stwierdzano głównie zaskrońca *Natrix natrix* i padalca *Anguis fragilis*. Notowano również pojedyncze osobniki jaszczurki zwinki *Lacerta agilis* i żyworodnej *Zootoca vivipara*.

Realizacja inwestycji lokalnie przyczyni się do fragmentacji i izolacji środowisk zamieszkiwanych przez płazy i gady. Ze względu na liczne występowanie płazów niemal na całym badanym terenie, planowana przebudowa drogi stanowi dla nich zagrożenie, zarówno na etapie budowy, jak i w okresie funkcjonowania. Najbardziej narażony jest obszar znajdujący się między km 1+200 - 2+200, w którym znajduje się dolina Płoni i zbiornik wodny w km 1+300. Niemniej zbiornik wodny znajduje się poza obszarem przewidzianym pod zajęcie pasa drogowego. W przypadku zniszczenia podmokłych terenów doliny rzecznej powierzchnia zniszczeń siedlisk płazów wyniesie około 0,5 ha. Po zakończeniu prac budowlanych związanych z budową estakady nad rzeką Płonią, obszar ten ulegnie spontanicznej regeneracji i przywrócona zostanie jego funkcja, jaką jest m. in. rozród płazów. Realizacja inwestycji nie będzie wiązała się ze zniszczeniem miejsc ich rozrodu, w związku z tym nie ma konieczności budowania zbiorników zastępczych. W celu minimalizacji powyższych oddziaływań podczas prac budowlanych na całej długości inwestycji należy zamontować tymczasowe płotki herpetologiczne o wysokości min. 50 cm wykonanych z włókniny lub folii. Dolna część musi być wkopana w ziemię, a całość delikatnie pochylona w kierunku, z którego przychodzą płazy, a końce włókniny/folii w kształcie litery „U” powodującymi zmianę kierunku ruchu zwierząt. Ponadto, w okresie od 1 marca do końca października prace budowlane należy prowadzić w sposób niepowodujący powstania zastoisk wodnych, które mogą służyć jako miejsce rozrodu płazów. Powstałe koleiny i inne drobne zagłębienia wypełnione wodą zastoiska natychmiast usuwać.

Odnosnie etapu eksploatacji należy wskazać, iż w ramach prac zaproponowano działania, które poprawią warunki bytowania tej grupy zwierząt w analizowanym obszarze. W związku z tym w km 1+400 planowany jest do wykonania przepust ekologiczny PEm-I, a w celu zapobieżenia wtargnięcia na jezdnię zobowiązano do montażu ogrodzenia ochronno-naprowadzającego. Siatki dogęszczające należy również zastosować wokół zbiorników retencyjnych wód opadowych i roztopowych. Powyższe wynika, z faktu, iż zbiorniki zwykle projektowane są na stosunkowo krótkie okresy retencjonowania wody. Powoduje to, że w okresie wczesnej wiosny płazy mogą zostać zwabione do zbiorników i przystąpić do rozrodu, którego szanse powodzenia będą niewielkie ze względu na intensywne parowanie czy opróżnianie zbiorników w okresie rozwoju skrzeku i larw. Ponadto osady dennie znajdujące się w zbiornikach są miejscem kumulacji zanieczyszczeń pochodzących z pasa drogowego, w tym metali ciężkich, a sama woda, szczególnie w okresie zimowym, może wykazywać się dużym stężeniem chlorków. Dlatego też niezbędne są odpowiednie i prawidłowo wykonane zabezpieczenia

zbiorników. Podkreślenia wymaga również fakt, że zbiorniki, które mają być siedliskiem płazów, muszą spełniać szereg warunków, aby mogły zapewnić możliwość przetrwania zwierząt i sukces rozrodczy, takich jak, np. nieregularność brzegów i dna, odpowiednie płycizny i strefy głębsze, czy powierzchnia i rodzaj roślinności dostosowane do gatunków, dla których zbiorniki mają być siedliskiem bytowania. Natomiast zbiorniki retencyjne o regularnym kształcie brzegów i głębokości, nie będą stanowiły odpowiednich siedlisk dla tej grupy zwierząt. Dlatego też tutejszy organ uznał za zasadne wykonanie ogrodzenia zbiorników retencyjnych, zgodnie z wytycznymi przedstawionymi w niniejszej decyzji. Z uwagi na istotne znaczenie zapewnienia szczelności systemu odwodnienia drogi, w tym odpowiednią jego lokalizację i zabezpieczenie elementów kanalizacyjnych przed przedostawaniem się w ich obręb płazów, zobowiązano wnioskodawcę również do podjęcia stosownych działań ograniczających dostęp płazów do projektowanego systemu kanalizacji deszczowej, jak również umożliwiających jego opuszczenie. Dodatkowo fragmenty rowów biegnących wzdłuż drogi głównej należy skanalizować na szerokości wylotów przejść/przepustów i pokryć warstwą gruntu, tak aby nie stanowiły przeszkody dla migrujących zwierząt. Pozostałe elementy systemu odwodnienia tj. studnie osadnikowe powinny posiadać szczelne przykrycia od góry, aby nie stanowiły pułapki dla małych zwierząt. Wyklucza się stosowanie otwartych piaskowników.

Z ornitofauny w okresie lęgowym stwierdzono 88 gatunków ptaków lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych, z których 85 objętych jest całkowitą ochroną gatunkową, 3 objęte są ochroną częściową na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380) oraz 3 należą do gatunków łownych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. Nr 45, poz. 433 ze zm.). Spośród gatunków objętych całkowitą ochroną gatunkową 9 wymienionych jest w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej (żuraw *Grus grus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocoptes medius*, zimorodek *Alcedo atthis*, gąsiorek *Lanius collurio*, lerka *Lullula arborea*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, muchołówka mała *Ficedula parva*), a 1 gatunek – bielik wpisany jest do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Na omawianym obszarze dość regularnie stwierdzany jest również pluszcz *Cinclus cinclus*, bardzo rzadki w północnej części naszego kraju gatunek, którego lęg w 2008 r. udokumentowano na terenie zabudowy pozostałej po elektrowni wodnej przy dawnej fabryce kontenerów „Unikon” (Stańczak 2012). Przypadek ten był pierwszym pewnym stwierdzeniem lęgu tego gatunku na Pomorzu Zachodnim i jak dotąd jedynym. W okresie objętym inwentaryzacją nie stwierdzono tego gatunku, natomiast jeden osobnik pojawił się w stałym miejscu 15 marca 2019 r. (inf. ust. Stańczak). Obszar objęty inwentaryzacją nie stanowi istotnego miejsca dla ptaków migrujących oraz zimujących. Nie stwierdzono większych koncentracji ptaków ani żadnych ważnych żerowisk oraz miejsc odpoczynku, w tym noclegowisk. W okresie dyspersji polęgowej analizowany obszar wykorzystywany był przede wszystkim przez gatunki pozostające w okolicach swych miejsc lęgowych. Podczas jesiennej migracji obserwowano tu również niewielkie stada szpaków, kwiczołów, zięb oraz żerujące grupy mieszane składające się z osobników należących do kilku gatunków sikor i mysikrólików. W omawianym okresie stwierdzono także gatunki (kormorany, gęsi, żurawie, łabędzie oraz ptaków krukowate), które przelatywały wysoko nad obszarem objętym inwentaryzacją w żaden sposób go nie wykorzystując (nie zatrzymując się na tym terenie). W okresie zimowym rozlewisko rzeki Płoni stanowiło miejsce odpoczynku dla kilkudziesięciu krzyżówek.

W celu minimalizacji oddziaływań zaplanowanych prac na ornitofaunę zobowiązano Wnioskodawcę do prowadzenia szeregu działań. W związku z tym należy nie przekraczać zakresu koniecznej wycinki drzew i krzewów, a prace z nią związane oraz związane ze zdjęciem wierzchniej warstwy ziemi należy wykonać w okresie od 16 lipca do 01 marca. W przypadku konieczności przeprowadzenia wspomnianych prac poza tym okresem, można je wykonać tylko po stwierdzeniu, przez specjalistę ornitologa, że w miejscu ich prowadzenia nie występują gatunki zwierząt objętych ochroną lub po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do zwierząt chronionych. Pryzm ziemi nie należy składować do wysokości większej niż 1,20 m, a w okresie od 1 kwietnia do 1 września ich skarpy ukształtować o łagodnym nachyleniu, aby uniemożliwić budowę ewentualnych nor przez ptaki. Ponadto, w celu zminimalizowania strat w postaci utraconych miejsc lęgowych dla ptaków gniazdujących w dziuplach, pod nadzorem i według szczegółowych wskazówek doświadczonego ornitologa należy zamontować budki lęgowe

w liczbie i zgodnie ze wskazaniami w orzeczeniu niniejszej decyzji. Budki należy objąć kontrolą stanu technicznego oraz konserwacją, w tym czyszczeniem, co najmniej raz na dwa lata przez okres 30 lat od momentu zawieszenia, w uzgodnieniu z pracownikami miejscowego Nadleśnictwa. W przypadku uszkodzenia konieczna jest ich naprawa lub wymiana na nową. Ponadto, w ramach rekompensaty za wycinkę drzew i krzewów należy wykonać nasadzenia następcze zgodnie ze wskazaniami w niniejszej decyzji. W związku z tym częściowo zostaną odtworzone zniszczone siedliska i miejsca schronienia między innymi ptaków. W pierwszych latach funkcjonowania nowego przebiegu drogi, konieczny będzie monitoring fauny. Jego celem będzie również sprawdzenie skuteczności podjętych działań minimalizujących w stosunku do ornitofauny. Ponadto, w celu ograniczenia śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z ekranami akustycznymi, zobowiązano się do zastosowania ekranów nieprzezroczystych oraz wykluczające efekt lustra, które będą widzialne dla ptaków. W przypadku ekranów przezroczystych będą one posiadać paski szerokości 2 mm rozmieszczone w odstępach co 28 mm (poziome).

Z przedstawicieli ssaków prace terenowe wykazały, wzdłuż rzeki Płoni, ślady bytowania bobra *Castor fiber* oraz wydry *Lutra lutra*. Ponadto stwierdzono ryjówkę aksamitną *Sorex araneus*, myszarkę leśną *Apodemus flavicollis* i normicę rudą *Myodes glareolus*, wiewiórkę pospolitą *Sciurus vulgaris*, kreta europejskiego *Talpa europaeae*, jelenie szlachetne *Cervus elaphus*, dziki euroazjatyckie *Sus scrofa* i sarny europejskie *Capreolus capreolus*, lisy rude *Vulpes vulpes*, kuny leśne *Martes martes* i/lub domowe *Martes foina*, zająca szaraka *Lepus europaeus* i borsuka europejskiego *Meles meles*. Odnaleziono też gatunki objęte ochroną częściową – jeża wschodniego *Erinaceus roumanicus* oraz łasicę pospolitą *Mustela nivalis*. Możliwe również, że zostały odnalezione pojedyncze odchody wilka *Canis lupis* jednak ich stan nie pozwalał przyporządkować gatunku z całkowitą pewnością. W raporcie wskazano również, iż przez teren przedsięwzięcia może również sporadycznie migrować łoś. Z ssaków latających notowano borowca wielkiego *Nyctalus noctula*, karlika małego *Pipistrellus pipistrellus*, karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus*, karlika większego *Pipistrellus nathusi*. Nad rzeką notowano pojedyncze polujące nocki rude *Myotis daubentonii*. Nagrania wykazały również obecność związanej głównie z terenami zurbanizowanymi mroczka późnego (*Eptesicus serotinus*). Teren przedsięwzięcia stanowi również potencjalnie miejsce występowania mopka zachodniego *Barbastella barbastellus* czy gacka brunatnego *Plecotus auritus*. Mimo, iż podczas kontroli nie udało się znaleźć kolonii rozrodczych nietoperzy, nie można wykluczyć ich występowania. W okresie przelotów jesiennych nietoperze były notowane licznie. Obserwowano przede wszystkim osobniki żerujące. Dolina Płoni stanowi zapewne korytarz migracyjny, jednak nie ma wyraźnie zaznaczonej migracji. W sąsiedztwie, poza obszarem inwestycyjnym, stwierdzono zimowisko nietoperzy (korytarz ceglany – pozostałość po budowlu podziemnej), w którym wykryto zimujące osobniki nocka dużego, nocka rudego, nocka Natterera, gacka brunatnego oraz 3 osobniki niemożliwe do zidentyfikowania.

Oddziaływanie inwestycji na etapie realizacji na przedstawicieli ssaków, tak jak w przypadku pozostałych grup zwierząt, będzie związane przede wszystkim z bezpośrednim zajęciem i przekształceniem siedlisk, z których omawiane gatunki ssaków zostaną wyparte oraz nastąpi ich płoszenie. Zwierzęta wyemigrują na teren oddalony od rejonu prowadzenia prac, pozostający poza zasięgiem znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia. Budowa mostu nad Płonią może być utrudnieniem w poruszaniu się bobra i wydry. W celu minimalizacji tego oddziaływania prace należy prowadzić bez ingerencji w koryto, a podczas prac należy zachować przepływ wody w rzece. Oddziaływanie to będzie chwilowe i ograniczone do czasu realizacji inwestycji. Wobec obecności dogodnych siedlisk w sąsiedztwie, realizacja przedsięwzięcia nie wpłynie znacząco negatywnie na ich populacje. Dla nietoperzy zagrożeniem jest wycinka drzew oraz rozbiorka budynków. Dlatego też prace te winny być prowadzone pod nadzorem chiropterologa. Realizacja inwestycji poprzez fragmentację kompleksów leśnych spowoduje ograniczenie miejsca żerowiskowego dla nietoperzy, jednakże w ocenie tutejszego organu ubytek żerowisk będzie częściowy i lokalny, a dostępność zbliżonych żerowisk poza terenem inwestycyjnym daje podstawę do stwierdzenia, iż oddziaływanie to nie będzie znacząco negatywne. W celu zrekompensowania strat związanych z wycinką drzew, należy rozwiesić trocinobetonowe skrzynki rozrodcze dla nietoperzy zgodnie ze wskazaniami w niniejszej decyzji. Tak, jak w przypadku budek lęgowych dla ptaków, skrzynki dla nietoperzy należy objąć kontrolą stanu technicznego oraz konserwacją. Ponadto, aby wymusić na nietoperzach lot nad mostem na Płoni i zminimalizować przyciąganie żerujących osobników przez światło, należy

zamontować ekrany ochronne o wysokości minimum 4 m. Ekrany zamontować na długości doliny rzeki Płoni od km 2+050 do km 2+280, po obu stronach drogi. Wysokość ekranów podyktowana jest podniesieniem pułapu lotu nietoperzy ponad przejeżdżające samochody ciężarowe, aby zminimalizować ryzyko kolizji. Ekrany mogą być wykonane w całości z jednolitego materiału nieprzepuszczającego światła lub mogą być podzielone do wysokości 2,4 m jednolity materiał antyolśnieniowy, a powyżej np. gęsta siatka o oczkach 2 x 2 cm. Ponadto, na całej długości planowanej trasy, dla ograniczeniawabienia nietoperzy w rejon drogi, w oświetleniu należy zastosować źródła światła jak najmniej przyciągające owady, np. oświetlenie bliższe barwie pomarańczowej, o niskiej emisji UV (w zgodności z obowiązującą normą).

Oprócz działań ograniczających oddziaływanie prac realizacyjnych wymienionych przy poszczególnych grupach zwierząt czy flory i siedlisk przyrodniczych, w celu minimalizacji oddziaływania prac realizacyjnych na środowisko przyrodnicze należy zastosować poniższe działania. Płaty chronionych siedlisk przyrodniczych, stanowisk chronionych roślin i siedliska zwierząt znajdujące się bezpośrednim sąsiedztwie terenu inwestycyjnego należy wyraźnie oznaczyć celem uniknięcia ingerencji podczas prowadzenia prac. Ograniczyć szerokość i głębokość wykopów oraz czas prowadzenia w nich prac. Przerwanie ciągłości szlaków migracji gatunków i utrudnienia związane z ich przemieszczaniem się podczas trwania budowy zostanie zminimalizowana dzięki ścisłej i stałej kontroli nadzoru przyrodniczego. Podczas prac budowlanych należy również zabezpieczyć miejsca stanowiące potencjalne pułapki antropogeniczne dla zwierząt, prowadzić regularne przeglądy ww. miejsc pod kątem obecności w nich zwierząt. W przypadku stwierdzenia uwięzienia zwierząt bezzwłocznie je odłowić i przenieść w bezpieczne miejsce, poza teren inwestycji, w miejsca atrakcyjne siedliskowo dla danego gatunku. Kontrolę wykopów przeprowadzić również przed ich zasypaniem. Przy spełnieniu powyższych warunków realizacja inwestycji, w ocenie tutejszego organu, nie będzie miała znaczącego negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze i nie wpłynie na zmniejszenie bioróżnorodności obszaru.

Eksploatacja drogi może stanowić barierę ekologiczną dla zwierząt, która hamuje lub ogranicza możliwość ich przemieszczania się. Skutkiem powyższych oddziaływań może być fragmentacja oraz izolacja populacji zwierząt, obszarów siedliskowych populacji zwierząt, ograniczenie możliwości wykorzystania terenów stanowiących potencjalne miejsce żerowania, schronienia, rozrodu (migracja o charakterze cyklicznym), spadek bioróżnorodności fauny, ograniczenie lub zahamowanie migracji i dyspersji terenowej, związanej z kolonizacją nowych siedlisk, ograniczenie lub zahamowanie procesu zmienności genetycznej w ramach populacji, a w konsekwencji zamieranie lokalnych populacji w wyniku obniżenia bioróżnorodności. Ponadto, w następstwie użytkowania trasy, może nastąpić zwiększona zachorowalność oraz śmiertelność zwierząt oraz zespół psychofizycznych czynników, charakterystycznych dla danego gatunku fauny, które różnicują natężenie negatywnego wpływu emisji hałasu, światła czy substancji chemicznych (zanieczyszczenie powietrza) na poszczególne populacje. Chociaż przy dużym natężeniu ruchu mniej zwierząt ginie na drodze z uwagi na uniemożliwienie dostępu fauny w wyniku zastosowania wygradzenia pasa drogowego, to nasila się wpływ drogi jako bariery ekologicznej i w efekcie prowadzi to do niekorzystnych zmian w populacjach. Emisja światła i hałasu może powodować płoszenie zwierząt z bezpośredniego otoczenia drogi. Z czasem jednak część gatunków zwierząt adaptuje się do zmienionych warunków otoczenia, w tym projektowanego oświetlenia drogowego.

Zgodnie z przedłożonym raportem, praktycznie cały analizowany teren wykorzystywany może być jako szlak migracyjny, w szczególności zaś dolina rzeki Płoni. Ze względu jednak na dużą barierę jaką obecnie stanowi istniejąca DK10 migracja w orientacji północ-południe aktualnie nie odbywa się skutecznie. Most na rzece Płoni umożliwia poruszanie się tylko części zwierząt, głównie bobra i wydry. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją obecnie nie można mówić o stałych szlakach migracyjnych między obiema stronami drogi. Wysokie natężenie ruchu stanowi barierę migracyjną dla większości zwierząt. Z kolei etap porealizacyjny niesie ze sobą ryzyko kolizji ssaków wkraczających na jezdnię oraz zwiększenie i tak już silnej bariery migracyjnej. Największe ryzyko kolizji z jeleniami występuje na wchód od drogi prowadzącej do Zdunowa, gdzie najliczniej notowano te ssaki. Obecność pozostałych kopytnych notowana była na całym badanym obszarze. Ze względu na otoczenie terenu drogami i terenem zabudowanym, trudno mówić o szlakach migracyjnych lokalnych i ponadlokalnych, a jedynie o areałach zajmowanych przez poszczególne stada czy osobniki. Jednak na skutek zaprojektowania przejść dla zwierząt, w ogólnym rozrachunku inwestycja ma

szansę polepszyć przepływ osobników między północną, a południową stroną DK10. Konieczne jest zatem staranne wykonanie ogrodzenia z systemem naprowadzania zwierząt. Grodzienia powinny obejmować cały nowopowstały odcinek drogi, wraz z rozjazdami i fragmentami obecnego przebiegu drogi nr 10 oraz powinny tworzyć spójną całość z istniejącym ogrodzeniem i być wykonane tak, aby uniemożliwić wkraczanie zwierząt na jezdnię. Nie należy montować siatki niższej niż 2,5 m, ze względu na dużą aktywność jeleni i prawdopodobną możliwość występowania sporadycznej migracji łosi. Ponadto, w celu umożliwienia migracji średnich i dużych zwierząt w poprzek projektowanej drogi, przewidziano realizację 2 przejść dla dużych zwierząt (1 górne, 1 dolne) oraz 1 przejścia ekologicznego dla zwierząt małych. Zaprojektowano również struktury naprowadzające w postaci zieleni oraz płotków ochronno-naprowadzających, których lokalizacja została wyszczególniona w orzeczeniu niniejszej decyzji. Płotki te muszą dochodzić do przepustów umożliwiając swobodne przejście zwierząt przez pod drogą. W strefie przeznaczonej dla zwierząt umieszczono karpy korzeniowe, kłody oraz większe głazy. Głazy i karpy korzeniowe będą częściowo zakopane w ziemi i na tyle duże, aby utrudnić ich usunięcie. Górne przejście dla dużych i średnich zwierząt zostanie wyposażone w ekrany z funkcją przeciwoślnościową. Ponadto, oświetlenie drogi S10/obiektów drogowych w ciągu drogi S10 należy wykonać w odległości nie mniejszej niż 200 m (teren leśny) lub 500 m (teren otwarty) od przejść dla dużych i średnich zwierząt, z wyjątkiem węzła Płonia. Na odcinku drogi wymagającym oświetlenia, tj. węzeł Płonia z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego, gdzie odległość jest mniejsza niż 200 m, lampy należy zlokalizować na możliwie najniższej wysokości, ograniczyć moc latarni do niezbędnego dla zachowania bezpieczeństwa ruchu minimum (dopuszczalnego przez przepisy) oraz zastosować oprawy kierunkowe, ograniczające rozpraszanie strumieni świetlnych na obszary otaczające (poza pasem drogowym).

Ocena skuteczności zastosowanych działań minimalizujących negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko biotyczne zostanie przeprowadzona na etapie poinwestycyjnego monitoringu przyrodniczego, którego wyniki powinny być przedłożone tut. organowi w formie sprawozdania. Zaznacza się, iż w czasie trwania monitoringu poinwestycyjnego, w zależności od przedkładanych wyników, jego zakres może zostać zmieniony. Efektem monitoringu, w przypadku wykazania niewystarczającej skuteczności zaproponowanych działań i środków ograniczających oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze, może być modyfikacja lub rozszerzenie zakresu działań minimalizujących.

Analizując lokalizację planowanej inwestycji względem obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2022 r., poz. 916 ze zm.) stwierdzono, że przedsięwzięcie będzie realizowane w granicach:

- obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty obszarze Natura 2000 PLH320020 Wzgórza Bukowe;
- otuliny Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa”, około 1,1 km od granic parku;
- zespołu przyrodniczo-krajobrazowego: „Park leśny w Strudze”.

Obszar Natura 2000 PLH320020 Wzgórza Bukowe został powołany w celu ochrony siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, jak również chronionych gatunków roślin i zwierząt z Załącznika II wspomnianej dyrektywy i siedlisk tych gatunków. Inwestycja będzie w kolizji z przedmiotowym obszarem na długości około 2,48 km, tj. od km 0+000 do 2+480, z czego od km 0+000 do około km 1+100 nie zajmuje nowych terenów, tylko wykorzystuje stary przebieg istniejącej DK10. Dla obszaru zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. został ustanowiony plan zadań ochronnych (PZO) (Zacho. z 2014 r. poz. 1932; zm.: Zach. z 2017 r. poz. 3075). Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (SDF) przedmiotami ochrony obszaru są siedliska przyrodnicze takie jak: 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne z *Nympheion*, *Potamion*, 6210 murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 7220 źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*, 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9160 grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*), 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion roboripetraeae*), 91D0 bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi - Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzożowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

(*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosoincanae*) i olsy źródłiskowe, 9110 ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti petraeae*) oraz następujące gatunki zwierząt i ich siedliska: skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis* oraz wydra *Lutra lutra*. Obecnie trwa procedura zmiany zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 (Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 19.09.2022 r., znak: WOPN.6320.17.2022.PW w sprawie sporządzenia projektu zmiany zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020 oraz rozpoczęcia konsultacji społecznych), m.in.w zakresie celów działań ochronnych oraz aktualizacji zagrożeń.

W buforze badań z ww. przedmiotów ochrony stwierdzono siedlisko 9160 oraz stanowiska trzepli zielonej, nocka dużego oraz wydry.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją stan zachowania grądów (siedliska 9160) na badanym obszarze jest różnicowany. Cechą wspólną jest warstwowość i wielogatunkowość grądu, choć skład gatunkowy runa odbiega nieco od typowego dla zespołu *Stellario-Carpinetum*. Brak w nim gatunku charakterystycznego dla zespołu, tj. gwiazdnicy wielokwiatowej *Stellaria holostea*, obecne są za to inne gatunki charakterystyczne dla siedliska 9160 jak: prosownica rozpierzchła *Milium effusum*, przytulia wonna *Galium odoratum*, kupkówka Aschersona *Dactylis polygama*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, bluszcz pospolity *Hedera helix*. W drzewostanie zaznacza się znikomy udział graba *Carpinus betulus*, z największą stałością występuje buk *Fagus sylvatica* i dąb *Quercus robur*. Stała obecność klonu zwyczajnego *Acer platanoides* i jawora *Acer pseudoplatanus* wskazuje na zaburzenia fitocenozy. W podszyciu obecna jest leszczyna pospolita *Corylus avellana* i trzmielina zwyczajna *Euonymus europaeus*. Najlepiej zachowane grądy znajdują się w dolinie rzeki Płoni. Posiadają one dobre zasoby martwego drewna (liczne, pełnowymiarowe kłody leżące i pojedyncze martwe drewno stojące), naturalne warunki krajobrazowe sprzyjające rozwojowi siedliska oraz umiarkowanie różnicowany skład florystyczny. Czynnikiem negatywnie oddziałującym na stan siedliska są tam gatunki obce jak świerk pospolity *Picea abies* czy daglezwia zielona *Pseudotsuga taxifolia*. Zagrożeniem dla siedliska zgodnie z PZO jest lokalnie znaczący udział gatunków obcych ekologicznie w drzewostanie, zwłaszcza sosny pospolitej, wkraczanie gatunków obcych, brak lub niedostatek martwego drewna w ekosystemie oraz odpady z przyległych ogrodów działkowych i posesji. Potencjalnym zagrożeniem jest nie wyodrębnianie pasm siedlisk grądowych w leśnym podziale powierzchniowym w efekcie brak przejściowych (grądowych) drzewostanów między łągami z olszami i jesionami a buczynami; brak (znikomy udział) halizn i luk (do 15 arów) porośniętych bylinami i zaroślami głogów i leszczyny; brak siedlisk grądowych chronionych biernie oraz duże powierzchnie siedlisk grądowych znajdują się poza lasami państwowymi (problematiczna trwałość i perspektywy, zwłaszcza na terenach podmiejskich). Realizacja planowanej drogi wpłynie na uszczuplenie około 0,25 ha, co stanowi 0,23 % powierzchni siedliska w obszarze. W ramach zrekompensowania strat związanych z uszczupleniem powierzchni siedliska, w obszarze zaplanowano zwiększenie zasobności rozkładającego się drewna, w szczególności drewna grubowymiarowego, do poziomu powyżej 20 m³/ha, co poprawi stan istniejących siedlisk grądowych. Wzrost ilości martwego drewna wpłynie również korzystnie na organizmy ksylobiontyczne. Do wykonania tego zadania należy wykorzystać drewno pochodzące z niszczonej płatów siedlisk przyrodniczych, zajmowanych pod pas drogowy. Powinno to być drewno gatunków drzew właściwych dla danego typu siedliska (dąb, grab, buk, lipa). Drewno nie może być składowane w jednym miejscu, lecz powinno być rozmieszczone równomiernie na całej powierzchni siedliska. Wskazane jest wybieranie miejsc, gdzie występują gatunki ekspansywne lub obce dla siedliska. Wykonanie zabiegów należy uzgodnić z zarządzającym terenem Nadleśnictwem. Prace należy wykonać pod nadzorem przyrodniczym na etapie budowy inwestycji, po sezonie wegetacyjnym, w miesiącach jesienno-zimowych. Ponadto z uwagi na odsłonięcie wnętrza lasu należy utworzyć/odtworzyć strefę ekotonową celem niedopuszczenia do sukcesji w granice siedliska gatunków obcych. W przypadku inwestycji drogowej strefa ta jest tworzona poza liniami rozgraniczającymi inwestycji, na terenie leśnym, w pasie bezpośrednio przylegającym do drogi, w związku z tym powyższe należy wykonać w uzgodnieniu z właścicielem gruntów.

Dostosować należy również skład gatunkowy planowanych nasadzeń do siedliskowego typu lasu, z użyciem gatunków rodzimych, stosować sadzonki spełniające warunki materiału sadzeniowego stosowanego w odnowieniach i zazielenieniach na terenach leśnych zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym wraz z aktami wykonawczymi oraz „Leśną regionalizacją dla nasion i sadzonek w Polsce”. Powyższe działania przyczynią się do osiągnięcia wskazanych w PZO celów działań ochronnych, tj.:

- powierzchnia siedliska - utrzymanie stabilnej powierzchni co najmniej 105 ha siedliska.
- charakterystyczna kombinacja florystyczna runa - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Kombinacja florystyczna zubożona oraz nieznacznie zniekształcona w stosunku do typowej dla siedliska w regionie (U1). Do gatunków charakterystycznych i wyróżniających zaliczono m.in.: *Galeobdolon luteum*, *Galium odoratum*, *Stellaria holostea*, *Galium sylvaticum*, *Millium effusum*, *Viola reichenbachiana*, *Dryopteris filix-mas*, *Anemone sp.*, *Hepatica nobilis*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum multiflorum*, *Carex sylvatica*, *Stachys sylvatica*, *Campanula trachelium*, *Scrophularia nodosa*, *Carex digitata*
- gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy - utrzymanie oceny U1 wskaźnika na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. W każdej warstwie zbiorowiska dominują gatunki właściwe dla siedliska przy czym zaburzone są relacje ilościowe (U1). Drzewostan grądów w obszarze budują występujące w różnych proporcjach: buk, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy, grab pospolity, klon pospolity, klon jawor. W domieszce istotny udział ma ponadto brzoza, osika, sosna zwyczajna. W warstwie podszytu i podrostu dominują: leszczyna, głogi, trzmielina, buk, jawor, klon zwyczajny, grab pospolity. W runie współdominują gatunki typowo leśne.
- udział graba - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział graba w drzewostanie na poziomie 1 – 10%.
- udział w drzewostanie gatunków liściastych (bez wczesno sukcesyjnych) – utrzymanie oceny U1 w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział gatunków liściastych typowych dla siedliska w regionie na poziomie 50-90 %.
- udział w drzewostanie gatunków wczesno sukcesyjnych - utrzymanie oceny U1 wskaźnika na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział gatunków wczesnosukcesyjnych tj. np. *Betula pendula*, na poziomie 10-30% lub ich brak.
- obce gatunki inwazyjne w podszycie i runie Utrzymanie oceny U1 wskaźnika na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Obecne (np. *Impatiens parviflora*, *Prunus serotina*), lecz nieliczne i nieekspansywne.
- ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie - utrzymanie oceny U1 wskaźnika na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział podwyższony lecz nie bardzo ekspansywne (głównie gatunki zielne nitrofilne oraz jeżyny) .
- struktura pionowa i przestrzenna roślinności - utrzymanie oceny FV w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Struktura zróżnicowana (> 50% zajęte przez zwarty drzewostan), obecne luki i prześwietlenia.
- wiek drzewostanu (udział starodrzewu) - utrzymanie oceny U1 wskaźnika na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Dominują drzewostany w wieku 50 - 100 lat.
- naturalne odnowienie drzewostanu - utrzymanie oceny U1 wskaźnika na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Pojedyncze, z udziałem gatunków typowych.
- gatunki obce geograficznie w drzewostanie - osiągnięcie oceny FV w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział gatunków obcych geograficznie (np. *Picea abies*, *Quercus rubra*, *Larix sp.*) nie odnawiających się < 1%.
- gatunki obce ekologicznie w drzewostanie - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział gatunków obcych ekologicznie (np. *Pinus sylvestris*) 10-50%.
- martwe drewno (łącznie zasoby) - osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łącznie zasoby): 10 -20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.

- martwe drewno leżące lub stojące wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości - poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.
- zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna Utrzymanie oceny na poziomie U1 w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Zniszczenia obecne, w niewielkim stopniu oddziałujące na strukturę fitocenozy.
- inne zniekształcenia - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Brak zniekształceń.

Należy wskazać, iż Wnioskodawca również w granicy analizowanego obszaru Natura 2000, planuje zrealizować drogę krajową DK31. Powyższe będzie również skutkowało zniszczeniem płatów siedliska o kodzie 9160. Jak wskazano w dokumentacji złożonej w ramach realizacji drogi DK31, zniszczeniu ulegnie około 0,035 ha siedliska, co stanowi około 0,03 % jego powierzchni w ostoi. Oznacza, to iż realizacja obu inwestycji będzie skutkowałą zniszczeniem około 0,26 % powierzchni siedliska w przedmiotowym obszarze Natura 2000. Powyższa kumulacja oddziaływań, w ocenie tutejszego organu, nie będzie istotnie negatywna oraz nie przyczyni się do nieosiągnięcia ww. celów działań ochronnych dla tego siedliska, tym bardziej, że przewidziano w tym zakresie prowadzenie działań mających na celu wyrównanie strat w siedlisku.

Trzepla zielona to gatunek ważki zasiedlającej nizinne i podgórskie cieki różnej wielkości, od strumieni po duże rzeki. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją, podczas badań terenowych stwierdzono jedno stanowisko tego gatunku oddalone o około 400 m od terenu inwestycyjnego. Zagrożeniem dla tego gatunku jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych prowadzące w konsekwencji do zmiany charakteru osadów dennych (silniejsze zamulenie), usuwanie z koryta rzeki powalonych drzew. Przedmiotowa inwestycja nie wpisuje się w listę zagrożeń. Zaprojektowanie szczelnego systemu odwoń wyposażonego w osadniki oraz separatory, zabezpieczy wody rzeki Płoni przed zanieczyszczeniem. Po zakończeniu prac budowlanych związanych z budową estakady nad rzeką, obszar ten ulegnie spontanicznej regeneracji i przywrócona zostanie jego funkcja. W związku z tym inwestycja nie wpłynie na osiągnięcie zaplanowanych dla gatunku celów ochrony, którymi jest utrzymanie populacji gatunku w obszarze na wszystkich potwierdzonych stanowiskach (łącznie co najmniej 5 stanowisk w dolinie Płoni i Krzekny) z uwzględnieniem naturalnych procesów (np. zmian klimatu). (obecna ocena XX) oraz utrzymanie niepogorszonego stanu siedlisk, dolin rzecznych o naturalnych brzegach, zachowaniu różnorodności struktur morfologicznych koryta rzeczego oraz co najmniej IV klasy czystości wody (obecna ocena XX).

Odnosnie nocka dużego należy wskazać, iż podczas badań stwierdzono jedynie zimowisko tego gatunku, które jest oddalone ponad 250 m od osi drogi, co wyklucza ingerencję podczas zaplanowanych prac realizacyjnych. Zagrożeniem dla gatunku jest usuwanie martwych i umierających drzew (niedostatek starodrzewów i martwych drzew stojących, ograniczające dostępność schronień dla nietoperzy), remonty budynków oraz penetracja kryjówek zimowych przez ludzi. Inwestycja związana jest wycinką drzew. Powyższe może skutkować utratą siedlisk rozrodu tego gatunku. Wystąpi również konieczność rozbiórki ruin budynku. Niemniej jednak mając na uwadze wskazane wyżej działania minimalizujące oddziaływanie w stosunku do wszystkich stwierdzonych gatunków nietoperzy, realizacja i późniejsze funkcjonowanie przedsięwzięcia, również w ujęciu skumulowanym z planowaną w tym obszarze drogą krajową DK31, w ramach której zostaną zniszczone żerowiska nocka, nie będzie negatywnie oddziaływać na ten gatunek oraz nie wpłynie na nieosiągnięcie wskazanych celów działań ochronnych, którym jest utrzymanie populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 100 zimujących osobników (cel należy zweryfikować po co najmniej kilkuletniej analizie trendów liczebności) z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji oraz utrzymanie obecnej powierzchni siedliska, dostępności wlotów dla nietoperzy, łączności zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi, stanu zabezpieczenia siedliska przed penetracją ludzką – ocena FV.

W stosunku do wydry należy wskazać, iż w dolinie rzeki Płoni były obserwowane tropy i odchody tego gatunku. Zagrożeniem dla gatunku jest między innymi transport i sieci komunikacyjne (drogi i autostrady), będące w kraju główną przyczyną jego śmiertelności oraz zanieczyszczenia wód o rozległym zasięgu, ale niewielkim natężeniu, związane z funkcjonowaniem sieci osadniczej i rolnictwa. Realizacja planowanego

odcinka drogi nie będzie wiązała się z regulacją rzeki Płoni oraz ingerencją w jej koryto. W związku z wykonywaniem obiektu mostowego nad rzeką Płonią, zniszczeniu ulegnie roślinność nadbrzeżna. Niemniej jednak po zakończeniu prac teren zostanie uporządkowany i roślinność zostanie odtworzona. Wykonywanie prac pod nadzorem przyrodniczym, zastosowanie estakady nad całą szerokością doliny rzeki Płoni, montaż ekranów przeciwośluseniowych, szczelny system odwodnienia, ograniczą wpływ zaplanowanych prac na ten gatunek. Wobec powyższego, w ocenie tutejszego organu, inwestycja nie wpłynie na osiągnięcie wskazanych celów działań ochronnych, którymi jest utrzymanie: populacji na dotychczasowym poziomie w obrębie co najmniej 12 stanowisk w obszarze (ocena FV) z uwzględnieniem naturalnych procesów (np. zmian klimatu), oraz stanu wskaźników (bazy pokarmowej, udziału siedliska kluczowego dla gatunku, charakteru strefy przybrzeżnej, stopnia antropopresji) na poziomie co najmniej U1.

Odnosząc się do pozostałych gatunków stanowiących przedmioty ochrony, w oparciu o materiały będące w posiadaniu tutejszego urzędu ustalono, że w promieniu 5 km od terenu inwestycji stwierdzono występowanie następujących siedlisk przyrodniczych: 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne z *Nympheion*, *Potamion*, 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion roboripetraeae*) oraz 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinosoincanae*) i olsy źródłiskowe. Z gatunków zwierząt stwierdzono obecność skójki gruboskorupowej, kumaka nizinnego oraz mopka. W planie zadań ochronnych zidentyfikowano zagrożenia i cele działań ochronnych dla ww. przedmiotów ochrony, którymi są:

- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne z *Nympheion*, *Potamion*
 - zagrożenia: wszelkie zanieczyszczanie wód (nieuregulowana gospodarka ściekowa w miejscowościach i ośrodkach położonych w pobliżu jezior, w tym nieszczelne zbiorniki na ścieki, wadliwie działające przydomowe oczyszczalnie ścieków, spływ biogenów z pól), nadmierny pobór wód, niszczenie lub przekształcanie roślinności wodnej i brzegowej, połów ryb sieciami ciągnionymi, intensywna zabudowa rekreacyjna brzegów, intensywne użytkowanie wędkarskie z zanęcaniem ryb; wylesienia, zręby zupełne przy brzegach zbiorników, zarybianie obcymi gatunkami ryb; postępujące zamulenie i wyschnięcie, sukcesja naturalna (zarastanie szuwarami i olsami bagiennymi);
 - cele działań ochronnych: przywrócenie właściwego stanu ochrony (FV), w przypadku starorzeczcy
 - powierzchnia siedliska - utrzymanie stabilnej powierzchni min. 210 ha siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów.
 - charakterystyczna kombinacja zbiorowisk – utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% stanowisk siedliska w obszarze. Występuje naturalna różnorodność fitocenotyczna zbiorowisk, obecne nymfeidy i elodeidy. Udział pleustofitów w jeziorach do 25%. W niewielkich, zacienionych i płytkich starorzeczach ubóstwo gatunków i większy udział pleustofitów należy traktować jako stan naturalny (FV).
 - gatunki wskazujące na degenerację siedliska - utrzymanie obecnej oceny FV wskaźnika w obrębie wszystkich stanowisk siedliska w obszarze. Brak gatunków obcych i inwazyjnych, dopuszcza się obecność moczarki kanadyjskiej *Elodea canadensis* (FV).
 - barwa wody - utrzymanie oceny wskaźnika na poziomie co najmniej U1 w obrębie 90% stanowisk siedliska w obszarze. Barwa przezroczysta, słabo przezroczysta, brązowo przezroczysta, słabo zielona (FV) lub wyraźnie zielona (U1).
 - konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne) - utrzymanie oceny FV w obrębie co najmniej 90% stanowisk siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika przewodności $< 600 \mu\text{S cm}^{-1}$ na poziomie oceny FV w obrębie co najmniej 90% stanowisk siedliska w obszarze.
 - przezroczystość wody - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% stanowisk siedliska w obszarze. Widzialność krążka Secchiego 1,0 - 2,5m. W przypadku płytkich zbiorników lub starorzeczcy widzialność nie sięgająca dna (U1).

Najbliżej położony płat przedmiotowego siedliska oddalony jest około 40 m od inwestycji. Realizacja prac pod nadzorem przyrodniczym oraz wygrodzenie terenu inwestycji skutecznie zabezpieczy przed potencjalną ingerencją w obszar ww. siedliska podczas prac. Natomiast zaprojektowanie szczelnego systemu odwodnień zapobiegnie dopływowi zanieczyszczeń do siedliska ze strony drogi. W związku z powyższym realizacja inwestycji nie przyczyni się do nieosiągnięcia ww. celów działań ochronnych.

• 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

- zagrożenia: zanik tradycyjnych form użytkowania łąkarskiego i pastwiskowego; niczym nieograniczana sukcesja silnie rosnących bylin, krzewów i drzew powoduje znaczący spadek różnorodności biologicznej tych ekosystemów; brak użytkowania rolniczego skutkujące opanowaniem przez gatunki traw lub bylin, np. trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos* lub nawłóć kanadyjską *Solidago canadensis*, co skutkuje spadkiem zróżnicowania gatunkowego, zarastanie łąk krzewami (gł. głogu, tarniny, róż); zmiana przeznaczenia i sposobu użytkowania łąk (np. zaorania, zalesienie, zabudowa), intensywne kośne użytkowanie skutkujące spadkiem różnorodności gatunkowej łąki;
- cele działań ochronnych:
 - powierzchnia siedliska - utrzymanie stabilnej powierzchni co najmniej 22 ha siedliska.
 - gatunki charakterystyczne - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Średnioliczne gatunki charakterystyczne/diagnostyczne (≥ 3) dla związku *Arrhenatherion* (dla zb. *Poa pratensis*-*Festuca rubra* ≥ 2) oraz niższych syntaksonów (U1). Do grupy gatunków charakterystycznych zaliczono m.in.: *Arrhenatherum elatius*, *Rumex thyrsiflorus*, *Crepis biennis*, *Campanula patula*, *Galium mollugo*, *Galium album*, *Knautia arvensis*, *Tragopogon pratensis*, *Tragopogon orientalis*, *Geranium pratense*, *Pastinaca sativa*, *Festuca rubra*, *Poa pratensis*.
 - gatunki dominujące - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Dominują gatunki łąkowe, dopuszczalna dominacja jednego gatunku właściwego dla siedliska $> 50\%$ (od 4 w skali B-B) pokrycia (U1).
 - obce gatunki inwazyjne - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Brak lub pojedyncze osobniki gatunków o niskim stopniu inwazyjności (FV).
 - gatunki ekspansywne roślin zielnych - osiągnięcie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Łączne pokrycie gatunków ekspansywnych $< 50\%$ - U1 (np. *Deschampsia caespitosa*, *Holcus lanatus*, *Calamagrostis epigejos*, *Agrostis capillaris*).
 - ekspansja krzewów i podrostu drzew - osiągnięcie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Pokrycie krzewów i podrostu drzew $< 5\%$ (FV).

Inwestycja nie wpisuje się w listę zagrożeń dla siedliska oraz nie będzie pośrednio wpływała na ich wystąpienie. Najbliżej położony płat przedmiotowego siedliska oddalony jest około 300 m od inwestycji, co wyklucza ingerencję w jego granice. W związku z tym realizacja inwestycji nie wpłynie na osiągnięcie określonych dla siedliska ww. celów działań ochronnych.

• 9110 kwaśne buczyny

- zagrożenia m.in.: brak lub niedostatek martwego drewna w ekosystemie, brak zróżnicowania (martwego drewna grubego, zarówno stojącego jak i leżącego, wywrotów i złomów); lokalnie znaczący udział gatunków niezgodnych ekologicznie w drzewostanie – modrzew, sosna, brzoza brodawkowata; gatunki obce geograficznie i gatunków inwazyjnych; lasy intensywnie wydeptywane, poprzecinane szlakami, rozjeżdżane quadami oraz rowerami górskimi; rębnia gniazdowa, ekspansja roślinności porębowej (trzcinnik pospolity), brak (znikomy udział) luk i halizn (do 15 arów); zmniejszanie powierzchni i udziału oraz izolacja zachowanych płatów starych drzewostanów; zrywka drewna ciężkim sprzętem przy niezamarzniętej glebie, przetrzymywanie pozyskanego drewna na nasłonecznionych miejscach w lesie, w okresie rójki bezkręgowców ksylobiontycznych – gatunków typowych dla siedliska (kozioróg bukowiec, ciotek matowy), a następnie wywóz tego drewna;
- cele działań ochronnych siedlisko 9110:
 - powierzchnia siedliska - utrzymanie stabilnej powierzchni min. 590 ha siedliska 9160

- charakterystyczna kombinacja florystyczna - utrzymanie oceny FV w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Kombinacja florystyczna typowa dla siedliska w regionie. Do gatunków charakterystycznych i wyróżniających dla siedliska w obszarze zaliczono np.: *Maianthemum bifolium*, *Luzula pilosa*, *Carex pilulifera*, *Luzula luzuloides*, *Deschampsia flexuosa*, *Oxalis acetosella*, *Calamagrostis arundinacea*, *Dicranella heteromalla*, *Dicranum scoparium*, *Mnium hornum*, *Atrichum undulatum*, *Polytrichastrum formosum*.
- skład drzewostanu- utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Drzewostan z dominacją buka > 80% (FV). Drzewostan buduje dominujący buk niekiedy z domieszką rodzimych dębów oraz możliwym niewielkim udziałem sosny (do 10%).
- obce gatunki inwazyjne w podszyciu i runie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Brak obcych gatunków inwazyjnych w podszyciu i runie (FV).
- ekspansywne gatunki rodzime w runie- utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział gatunków ekspansywnych (np. *Calamagrostis epigejos*, *Agrostis capillaris*, *Holcus mollis*) 5-25%.
- struktura pionowa i przestrzenna roślinności - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Struktura pionowa i przestrzenna roślinności uproszczona, dominuje jednolity drzewostan z pojedynczymi drzewami w innym wieku, o jednakowym przestrzennie zwarcie.
- wiek drzewostanu (udział starodrzewu) - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Udział drzew starych > 100 lat >10% (FV)
- naturalne odnowienie drzewostanu - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze. Odnowienie pożądanych gatunków obecne, reagujące na luki i prześwietlenia (FV).
- gatunki obce w drzewostanie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Brak gatunków obcych lub ich udział nie przekraczający 5% pod warunkiem braku młodego pokolenia.
- martwe drewno (łącznie zasoby) - osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łącznie zasoby): 10-20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.
- martwe drewno wielkowymiarowe - poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.
- inne zniekształcenia w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna -utrzymanie oceny na poziomie U1 w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Zniszczenia obecne, w niewielkim stopniu oddziałujące na strukturę fitocenozy.
- mikrosiedliska drzewne - osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze. Minimum 10-20 szt./ha (U1).

Najbliżej położony płat siedliska 9110 oddalony jest około 140 m od inwestycji, co wyklucza ingerencję w ich granice, a tym samym wpływ na osiągnięcie określonych dla nich ww. celów działań ochronnych.

- 9130 żyzne buczyny

- zagrożenia m.in.: brak lub niedostatek martwego drewna w ekosystemie, brak zróżnicowania (martwego drewna grubego, zarówno stojącego jak i leżącego, wywrotów i złomów); lokalnie znaczący udział gatunków niezgodnych ekologicznie w drzewostanie – modrzew, sosna, brzoza brodawkowata; gatunki obce geograficznie i gatunków inwazyjnych; lasy intensywnie wydeptywane, poprzecinane szlakami, rozjeżdżane quadami oraz rowerami górskimi; rębnia gniazdowa, ekspansja roślinności porębowej (trzcinnik pospolity), brak (znikomy udział) luk i halizn (do 15 arów); zmniejszanie powierzchni i udziału oraz izolacja zachowanych płatów starych drzewostanów; zrywka drewna ciężkim sprzętem

przy niezamarzniętej glebie, przetrzymywanie pozyskanego drewna na nasłonecznionych miejscach w lesie, w okresie rójki bezkręgowców ksylobiontycznych – gatunków typowych dla siedliska (kozioróg bukowiec, ciółek matowy), a następnie wywóz tego drewna;

– cele działań ochronnych:

- powierzchnia siedliska - utrzymanie stabilnej powierzchni min. 4880 ha siedliska.
- charakterystyczna kombinacja florystyczna - utrzymanie ocen FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Kombinacja florystyczna typowa dla siedliska w regionie (FV). Typowa kombinacja florystyczna z uwzględnieniem specyfiki regionalnej. Do gatunków charakterystycznych i wyróżniających zaliczono np.: *Festuca altissima*, *Melica uniflora*, *Galium odoratum*, *Millium effusum*, *Dryopteris filix-mas*, *Galeobdolon luteum*, *Dentaria bulbifera*, *Stachys sylvatica*, *Anemone nemorosa*, *Viola reichenbachiana*, *Polygonatum multiflorum*, *Scrophularia nodosa*, *Poa nemoralis*, *Oxalis acetosella*, *Mercurialis perennis*, *Lathyrus vernus*, *Circaea lutetiana*, *Hepatica nobilis*, *Carex sylvatica*, *Cephalanthera sp.*, *Atrichum undulatum*, *Eurhynchium sp.*
- skład drzewostanu - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Drzewostan z dominującym udziałem buka > 70 % (FV). drzewostan buduje dominujący buk, z ew. domieszką grabu, lipy drobnolistnej, jawora, dębu szypułkowego, jesionu wyniosłego, olszy czarnej. Ew. udział sosny zwyczajnej < 10%.
- obce gatunki inwazyjne w podszyciu i runie - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Obecny najwyżej 1 gatunek inwazyjny (np. *Impatiens parviflora*), nie bardzo silnie ekspansywny.
- ekspansywne gatunki rodzime w runie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Brak gatunków ekspansywnych gatunków rodzimych w runie lub pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych (FV).
- struktura pionowa i przestrzenna roślinności - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Struktura pionowa i przestrzenna roślinności uproszczona, dominuje jednolity drzewostan z pojedynczymi drzewami w innym wieku, o jednakowym przestrzennie zwarcu.
- wiek drzewostanu (udział starodrzewu) - udział drzew starych > 100 lat >10% (FV) Utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze.
- naturalne odnowienie drzewostanu - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Naturalne odnowienie obecne, wypełniające dogodnie do odnowienia miejsca (FV).
- gatunki obce w drzewostanie - utrzymanie ocen FV wskaźnika w obrębie co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Brak lub udział gatunków obcych w drzewostanie do 5%, nie odnawiających się (FV).
- martwe drewno (łącznie zasoby) - osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łącznie zasoby): 10 -20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.
- martwe drewno wielkowymiarowe - poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.
- inne zniekształcenia w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna - utrzymanie oceny na poziomie U1 w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Zniszczenia obecne, w niewielkim stopniu oddziałujące na strukturę fitocenozy.
- mikrosiedliska drzewne- osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze. Minimum 10-20 szt./ha (U1).

Najbliżej położony płat siedliska 9130 oddalony jest ponad 800 m co wyklucza ingerencję w ich granice, a tym samym wpływ na osiągnięcie określonych dla nich ww. celów działań ochronnych.

• 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion roboripetraeae*)

– zagrożenia: niedostatek martwego drewna; udział gatunków inwazyjnych – robinii akacjowej, dębu czerwonego świerka pospolitego w drzewostanie oraz świdośliwy i czeremchy późnej w podszycie.

– cele działań ochronnych:

- powierzchnia siedliska - utrzymanie stabilnej powierzchni co najmniej 30 ha siedliska.
- charakterystyczna kombinacja florystyczna runa utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Występowanie typowego spektrum gatunków charakterystycznych/wskaźnikowych runa dla każdego z podtypów siedliska (oraz wariantów troficzno-wilgotnościowych), m.in.: *Lonicera periclymenum*, *Molinia caerulea*, *Pteridium aquilinum*, *Luzula pilosa*, *Maianthemum bifolium*, *Lathyrus montanus*, *Carex pilulifera*, *Calamagrostis arundinacea*, *Trientalis europaea*, *Vaccinium myrtillus*, *Deschampsia flexuosa*, *Melampyrum pratense*, *Hieracium sabaudum*, *Hieracium murorum*, *Hieracium laevigatum*, *Hieracium lachanalii*, *Pleurozium schreberi*, *Pseudoscleropodium purum*, *Polytrichastrum formosum*, *Dicranum sp.*
- gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. W każdej warstwie zbiorowiska dominują gatunki właściwe dla siedliska. Drzewostan budują występujące w różnych proporcjach: rodzime gatunki dębów, brzoź, buk, w domieszce występują osika, grab oraz sosna zwyczajna. Podszyt oraz podrost tworzą m.in.: jarzab pospolity, kruszyna, leszczyna, gatunki rodzime budujące drzewostan. Runo typowe dla kwaśnych dąbrów w różnych wariantach i podtypach.
- udział dębu w drzewostanie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział rodzimych dębów w drzewostanie > 70 %
- udział sosny w drzewostanie - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział sosny w drzewostanie 10- 40 %
- ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Występowanie obcych gatunków inwazyjnych (m.in. *Padus serotina*, *Amelanchier sp.*, *Impatiens parviflora*, *Sarothamnus sp.*) na poziomie co najwyżej pojedynczych egzemplarzy niewskazujących na ekspansję.
- ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Występują co najwyżej pojedyncze okazy (np. *Rubus sp.*, *Calamagrostis epigejos*) nie wskazujące na ekspansję.
- struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Struktura uproszczona z jednolitym wiekowo drzewostanem.
- wiek drzewostanu (udział starodrzewu) - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. <10% udział drzew starszych niż 100 lat ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat
- naturalne odnowienie dębu - osiągnięcie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Występują pojedyncze odnowienia.
- gatunki obce geograficznie w drzewostanie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział gatunków obcych geograficznie (np. *Picea abies*, *Quercus rubra*, *Larix sp.*) nie odnawiających się < 1%.
- gatunki obce ekologicznie w drzewostanie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Udział gatunków obcych ekologicznie <10%.
- martwe drewno (łączne zasoby) - osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łączne zasoby): 10 -20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.
- martwe drewno leżące lub stojące wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości - poprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.

- zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna - utrzymanie oceny na poziomie U1 w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Zniszczenia obecne, w niewielkim stopniu oddziałujące na strukturę fitocenozy.
- inne zniekształcenia - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Brak zniekształceń.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, iż najbliższy płat tego siedliska w granicach analizowanego obszaru Natura 2000 jest usytuowany około 80 m od pasa drogowego, co wyklucza ingerencję podczas prac, a tym samym wpływ na osiągnięcie wskazanych powyżej celów działań ochronnych.

- 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinosoincanae*) i olsy źródliskowe
- zagrożenia m.in.: niewielka ilość lub brak martwego drewna, rozjeżdżanie siedlisk quadami, Liczne obce gatunki inwazyjne na tych siedliskach, zwłaszcza klon jesionolistny i byliny (rdestowce, harbuźnik, nawłocie, słonecznik bulwiasty) oraz zawlekanie rdestowców podczas utwardzania gruzem i ziemią rozjeżdżonych dróg w dolinach cieków, degradacja małych płatów podczas prac rębnych, brak starych drzew na siedliskach łągowych i małe zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów odnawianych sztucznie często samą olszą czarną (czasem wymieszaną z obcą geograficznie olszą szarą), gwałtowana zmiana w otoczeniu (rębnia) dla małych źródlisk, zrywka drewna ciężkimi ciągnikami kołowymi przy niezamarzniętej glebie powoduje nadmierne zniszczenia w runie, przemieszczanie i ugniatanie gleby, niszczenie grzybni grzybów mykoryzowych, zamieranie jesionu.
- cele działań ochronnych:
 - powierzchnia siedliska - utrzymanie stabilnej powierzchni 255 ha siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów.
 - gatunki charakterystyczne - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Kombinacja florystyczna typowa dla łągów. Do głównych gatunków wskaźnikowych należy zaliczyć m.in.: *Alnus glutinosa*, *Fraxinus excelsior*, *Corylus avellana*, *Circaea lutetiana*, *Circaea alpina*, *Circaea intermedia*, *Festuca gigantea*, *Athyrium filix-femina*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Carex remota*, *Carex acutiformis*, *Carex strigosa*, *Galeobdolon luteum*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*, *Mercurialis perrennis*, *Stachys sylvatica*, *Veronica montana*, *Prunus padus*, *Ribes nigrum*, *Rumex sanguineus*, *Impatiens noli-tangere*, *Cardamine amara*, *Plagiomnium undulatum*, *Rhizomnium punctatum*, *Cratoneuron sp.*
 - gatunki dominujące - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. We wszystkich warstwach dominują gatunki typowe (FV).
 - reżim wodny - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze (z uwzględnieniem naturalnych procesów). Przewodnienie podłoża nieco obniżone dla łągów, nie zawsze związane z zalewami rzecznyymi, np. w postaci źródliskowej (U1).
 - obce gatunki inwazyjne w podszycie i runie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Obecny najwyżej 1 gatunek (np. *Impatiens parviflora*), lecz sporadyczny/nieliczny.
 - ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Gatunki potencjalnie ekspansywne występują licznie lecz nie ograniczają różnorodności runa (np. *Urtica dioica*, *Rubus sp.*, *Deschampsia caespitosa*, *Aegopodium podagraria*).
 - pionowa struktura roślinności - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Struktura antropogenicznie zmieniona, lecz zróżnicowana.
 - wiek drzewostanu - utrzymanie oceny U1 wskaźnika w obrębie co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. <20% udział drzew starszych niż 100 lat ale >50% udział drzew starszych niż 50 lat.
 - naturalne odnowienie drzewostanu - utrzymanie oceny U1 wskaźnika. Występują pojedyncze odnowienia gatunków typowych dla siedliska.
 - gatunki obce geograficznie w drzewostanie - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej

90% powierzchni siedliska w obszarze. Płaty siedliska bez gatunków obcych geograficznie (<1%) – FV.

- martwe drewno (łącznie zasoby) - osiągnięcie oceny na poziomie co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno (łącznie zasoby): 10 -20 m³/ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (>20 m³/ha) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.
- martwe drewno leżące lub stojące wielkowymiarowe >3 m długości i >50cm grubości - pprawa stanu do poziomu co najmniej U1 w obrębie co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. Martwe drewno wielkowymiarowe 3-5 szt./ha (U1). Cel przejściowy, docelowo założenie osiągnięcia oceny FV (> 5szt.) w obrębie co najmniej 25% powierzchni siedliska w obszarze.
- zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem - utrzymanie oceny FV wskaźnika w obrębie co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Brak znaczących śladów zniszczenia runa.
- inne zniekształcenia - utrzymanie oceny FV wskaźnika. Brak zniekształceń.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, iż najbliższy płat tego siedliska w granicach analizowanego obszaru Natura 2000 jest usytuowany około 150 m od pasa drogowego, co wyklucza ingerencję podczas prac. Inwestycja nie jest związana z regulowaniem (prostowaniem) koryt rzecznych i zmian przebiegu koryt rzecznych. W związku z powyższym realizacja i funkcjonowanie analizowanego odcinka drogi nie wpłynie na osiągnięcie wskazanych powyżej celów ochrony.

• skójką gruboskorupowa

- zagrożenia: zanieczyszczenia wody, ograniczenie drożności rzeki przez istniejące na rzece Płoni budowle hydrotechniczne, niewłaściwa gospodarka rybostanem, w tym zarybianie gatunkami obcymi geograficznie; obecność gatunków obcych: norki amerykańskiej, szopa pracza i kraba wełnistoszczypcego;
- cele działań ochronnych:
 - stan populacji utrzymanie w obrębie stwierdzonych stanowisk średniej liczebności na poziomie 1-3 os. na m biegu rzeki (stan U2). Utrzymanie struktury wiekowej na poziomie U1 (mimo braku osobników młodych ≤ 3 lat, na stanowiskach występują co najmniej 3 osobniki w wieku rozrodczym). Utrzymanie struktury wielkości ciała na poziomie U1 (brak osobników z jednej lub dwu klas długości muszli).
 - zasiedlenie odcinka rzeki utrzymanie oceny U2 (zasiedlenie odcinków rzek na poziomie 5-30%).
 - obecność antropogenicznych zmian w budowie koryta utrzymanie oceny U1 (niewielkie przekształcenia w korycie rzeki, ślady dawnych regulacji, zmiany obejmują nie więcej niż połowę badanych odcinków).
 - obecność punktowych źródeł zanieczyszczeń utrzymanie oceny U1 (na badanych odcinkach występuje najwyżej jedno punktowe źródło zanieczyszczeń).
 - stan ekologiczny wód utrzymanie oceny U1 (stan umiarkowany).

Z materiałów do PZO wynika, iż najbliższe stanowiska tego gatunku znajdują się około 80 m od terenu inwestycyjnego. Inwestycja nie jest związana z ograniczeniem drożności rzeki Płonia, a podczas prac zostaną zastosowane działania ograniczające ich wpływ na wody rzeki. Szczelny system odwodnień zagwarantuje brak dopływu zanieczyszczeń podczas funkcjonowania drogi. W związku z tym realizacja i funkcjonowanie analizowanego odcinka drogi nie wpłynie na osiągnięcie wskazanych powyżej celów ochrony

• kumak nizinny

- zagrożenia: przekształcanie terenów lądowych (w szczególności zabudowa) w pobliżu miejsc rozrodu, zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, zwalczanie larw komarów (istotne źródło pożywienia dla larw), bariery i pułapki na szlakach migracji (ciągi komunikacyjne, zabudowa, studzienki), drapieżnictwo norki amerykańskiej i szopa pracza, a na terenach zabudowanych także zwierząt domowych i gospodarskich, zarybianie małych zbiorników wodnych, przeżyźnienie wody w zbiorniku powodujące zakwit glonów i zmianę warunków świetlnych, zarastanie zbiorników wodnych roślinnością nadbrzeżną oraz szuwarem powodujące nadmierne zacienienie oraz wypływanie;

- cele działań ochronnych: utrzymanie populacji gatunku w obszarze na co najmniej 10 potwierdzonych stanowiskach z uwzględnieniem naturalnych procesów (ocena XX) oraz utrzymanie siedliska w stanie co najmniej niezadowolającym U1 (suma punktów ze wskaźników składowych w przedziale: 6-9,5) poprzez utrzymanie: obecnego udziału oraz struktury wysokościowej szuwaru w powierzchni zbiorników, obecnego udziału roślinności zanurzonej i pływającej, obecnego, nachylenia brzegów zbiorników, aktualnego zacienienia zbiorników, płytczn w obrębie zbiorników, wskaźnika brak ryb na dotychczasowym poziomie, wskaźnika bariery wokół brzegu zbiornika na dotychczasowym poziomie, wskaźnika zabudowa otoczenia zbiornika na dotychczasowym poziomie, wskaźnika inne zbiorniki wodne w promieniu 500 m na dotychczasowym poziomie, wskaźnika droga asfaltowa (w promieniu 100m) na dotychczasowym poziomie z uwzględnieniem naturalnych procesów.

Z materiałów do PZO wynika, iż najbliższe stanowisko tego gatunku usytuowane jest w bezpośrednim sąsiedztwie zaplanowanych prac (zbiornik wodny – stanowisko rzekotki drzewnej w km około 1+400). Wskazać należy, iż w tym miejscu inwestycja została poprowadzona po obecnym śladzie DK10. Także presja związana z drogą w stosunku do zwierząt w tym miejscu już występuje. Realizacja prac pod nadzorem przyrodniczym oraz montaż tymczasowych płotków herpetologicznych na etapie budowy zapobiegnie negatywnemu wpływowi prac budowlanych na ten gatunek. Natomiast montaż ogrodzeń ochronnych oraz budowa przepustu ekologicznego PEm-I w km 1+400 wpłynie na poprawę migracji herpetofauny w tym rejonie. W związku z tym w inwestycja nie wpłynie na wskazane dla gatunku cele działań ochronnych.

- mopek

- zagrożenia: usuwanie martwych i umierających drzew (niedostatek starodrzewów i martwych drzew stojących ograniczające dostępność schronień dla nietoperzy), remonty budynków oraz penetracja kryjówek zimowych przez ludzi;
- cele działań ochronnych utrzymanie populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 2 zimujących osobników (cel należy zweryfikować po co najmniej kilkuletniej analizie trendów liczebności) z uwzględnieniem naturalnych fluktuacji: pogłębienie wiedzy o zasobach, rozmieszczeniu i zagrożeniach oraz ocena stanu ochrony gatunku w obszarze oraz utrzymanie obecnej powierzchni siedliska, dostępności wlotów dla nietoperzy, łączności zimowiska z potencjalnymi biotopami letnimi (w tym obecnością starych drzew, martwego drewna wielkowymiarowego, nie pomniejszonego areału terenów zalesionych w sąsiedztwie), stanu zabezpieczenia siedliska przed penetracją ludzką – ocena FV. Utrzymanie oceny wskaźnika temperatury na poziomie U1 (nieznacznie podwyższona w stosunku do optymalnej).

Z PZO wynika, iż najbliższe stanowisko tego gatunku jest oddalone ponad 250 m od osi drogi, co wyklucza ingerencję podczas zaplanowanych prac realizacyjnych. Niemniej jednak zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie tereny leśne przez które zostanie poprowadzony analizowany odcinek drogi S10 mogą również stanowiska jego występowania. Inwestycja związana jest wycinką drzew. Powyższe może skutkować utratą siedlisk rozrodu tego gatunku. Wystąpi również konieczność rozbiórki ruin budynku. Niemniej jednak mając na uwadze wskazane działania minimalizujące, oddziaływanie w stosunku do wszystkich stwierdzonych gatunków nietoperzy, realizacja i późniejsze funkcjonowanie przedsięwzięcia nie będzie negatywnie oddziaływać na ten gatunek oraz nie wpłynie na nieosiągnięcie wskazanego powyżej celu działań ochronnych.

Z przeprowadzonej przez organ analizy wynika, że realizacja inwestycji uszczupli miejsca dogodne do bytowania dla części gatunków zwierząt stanowiących przedmioty ochrony ostoje oraz przyczyni się również do ubytku powierzchni siedlisk przyrodniczych. Niemniej jednak skala uszczupień nie będzie istotnie znacząca i mogąca wpłynąć na funkcjonowanie gatunków czy siedlisk przyrodniczych w przyszłości. Uwzględniając powyższe, w ocenie tutejszego organu, realizacja inwestycji i jej późniejsze funkcjonowanie, przy uwzględnieniu wskazanych w niniejszej decyzji rozwiązań chroniących środowisko, nie zagrazi wartościom przyrodniczym stanowiącym cele ochrony ww. obszaru Natura 2000, a tym samym nie naruszy jego spójności i integralności, również w ujęciu skumulowanym z istniejącymi i projektowanymi w sąsiedztwie inwestycjami drogowymi.

Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa”

Dla parku obowiązują zapisy Rozporządzenia Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa” (Dz. Urz. Woj. Zacho. Dz. Urz. z 2005 r. Nr 45, poz. 1052). Przedmiotowa inwestycja jest inwestycją celu publicznego, co oznacza iż obowiązujące na terenie parku zakazy jej nie dotyczą. Przedsięwzięcie będzie realizowane w otulinie Parku, w odległości ok. 1,1 km od jego granic. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 ze zm.), otulina stanowi strefę ochronną graniczącą z formą ochrony przyrody, wyznaczoną indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka. Dla parku Rozporządzeniem nr 113/2006 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 22 sierpnia 2006 r. został ustanowiony plan ochrony. Jednym z celów ochrony obszaru jest ochrona bioróżnorodności (dążenie do zachowania lub odtworzenia możliwie dużej różnorodności charakterystycznego dla Parku świata roślinnego, grzybów i zwierząt, zakodowanej w postaci informacji genetycznej gatunków rzadkich i pospolitych wraz z ochroną różnorodności populacji poszczególnych gatunków), a w szczególności ochrona i rozbudowa korytarzy ekologicznych, mających kluczowe znaczenie dla wymiany genowej i zachowania powiązań ekologicznych w Parku i otulinie. Zgodnie z zapisami wspomnianego planu ochrony (Dział V, § 48, ust. 5) na obszarach pełniących funkcje korytarzy ekologicznych w otulinie parku, przy realizacji inwestycji drogowych szczególnie w tych miejscach należy realizować urządzenia umożliwiające przemieszczanie się zwierzynie. Uwarunkowania te znalazły odzwierciedlenie w założeniach projektowych omawianego przedsięwzięcia, gdzie przewidziano realizację przejść dla zwierząt w dostosowaniu do zidentyfikowanych lokalnych uwarunkowań środowiskowych. Mając powyższe na uwadze realizacja przedsięwzięcia i jej późniejsze funkcjonowanie w otulinie parku, w ocenie tutejszego organu, nie będzie negatywnie oddziaływać na cele ochrony parku krajobrazowego.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park leśny w Strudze”

Powołany Uchwałą Nr L/708/94 z dnia 16 maja 1994 r. w sprawie uznania niektórych terenów za użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, które utraciło moc z dniem wejścia w życie Uchwały Nr X/287/07 Rady Miasta Szczecin z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Obejmuje cenny krajobraz naturalny w dolinie rzeki Płoni na granicy strefy ochronnej Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa”. Zgodnie z uchwałą powołującą na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego na obowiązują zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- umieszczania tablic reklamowych.

Skala zniszczeń wartości estetycznych i przyrodniczych zespołu przyrodniczo-krajobrazowego wynosi 1,82 ha, co stanowi około 15 % powierzchni całego obszaru chronionego. Powyższe wynika również z konieczności ograniczenia wpływu przebiegu planowanego odcinka drogi S10 na obszar Natura 2000 Wzgórza Bukowe. Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 ww. uchwały przytoczone wyżej zakazy nie dotyczą inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody, a z taką mamy do

czynienia w przedmiotowym postępowaniu. Wykonawca wystąpił do organu ustanawiającego przedmiotowy obszar celem uzgodnienia realizacji przedmiotowej inwestycji. W celu zrekompensowania utraty wartości estetycznych i przyrodniczych w granicach przedmiotowego obszaru chronionego, zostaną wykonane nasadzenia zieleni w km 2+220 - 2+480, po obu stronach drogi.

W niniejszym postępowaniu tut. organ przeanalizował również pośrednie oddziaływania planowanej inwestycji na znajdujące się w buforze 5 km obszary Natura 2000. Jak wynika z ogólnodostępnych informacji, poza opisanym powyżej obszarem, we wskazanym buforze znajdują się również takie obszary Natura 2000 jak:

- Dolina Dolnej Odry PLB320003;
- Torfowisko Reptowo PLH320056.

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003, jako obszar specjalnej ochrony ptaków został ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r. nr 229 poz. 2313), które utraciło moc z dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r., Nr 25, poz. 133). Dla obszaru, ustanowiono plan zadań ochronnych - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 (Dz. Urz. Woj. z 2014 r. poz. 1934), zmienione zarządzeniem z dnia 27 kwietnia 2017 r. oraz z dnia 21 października 2022 r. Przedmiotami ochrony w ww. obszarze są: wodniczka *Acrocephalus paludicola*, zimorodek *Alcedo atthis*, rożeniec *Anas acuta*, cyraneczka *Anas crecca*, świstun *Anas penelope*, krzyżówka *Anas platyrhynchos*, krakwa *Anas strepera*, gęś białoczelną *Anser albifrons*, gęgawa *Anser anser*, gęś zbożowa *Anser fabalis*, uszatka błotna *Asio flammeus*, głowienka *Aythya ferrina*, czernica *Aythya fuligula*, ogorzałka *Aythya marila*, bąk *Botarus stellaris*, puchacz *Bubo bubo*, gągoł *Bucephala clangula*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, bocian czarny *Ciconia nigra*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, błotniak łąkowy *Circus pygargus*, derkacz *Crex crex*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, łabędź niemy *Cygnus olor*, czapla biała *Egretta alba*, sokół wędrowny *Falco peregrinus*, łyska *Fulica atra*, żuraw *Grus grus*, ostrygojad *Heamatopus ostralegus*, bielik *Haliaeetus albicilla*, mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus*, mewa mała *Hydrocoloeus minutus*, brzęczka *Locustella luscinioides*, podróżniczek *Luscinia svecica*, bielaczek *Mergus albellus*, nurogęś *Mergus merganser*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, rybołów *Pandion haliaetus*, wąsatka *Panurus biarmicus*, trzmielojad *Penrnis apivorus*, kormoran czarny (sinensis) *Phalacrocorax carbo sinensis*, batalion *Philomachus pugnax*, zielonka *Porzana parva*, kropiatka *Porzana porzana*, rybitwa białoczelną *Sterna albifrons*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, ohar *Tadorna tadorna*, łączak *Tringa glareola*;

Znaczna odległość obszaru od trasy planowanego odcinka drogi S10 (około 4,5 km) wyklucza ingerencję w siedliska chronionych gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony tego obszaru Natura 2000. Mając na uwadze powyższe oraz charakterystykę przedsięwzięcia i jego zakres, inwestycja pozostanie bez wpływu na utrzymanie populacji lęgowych, migrujących czy zimujących będących przedmiotami ochrony obszaru, a tym samym nie wpłynie na osiągnięcie określonych dla nich celów ochrony.

Obszar Natura 2000 Torfowisko Reptowo PLH320056, jako specjalny obszar ochrony siedlisk został ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Torfowisko Reptowo (Dz. U. poz. 2186). Dla obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Reptowo PLH320056 (Dz. Urz. Woj. Zach. poz. 5862). Planowana do wybudowania droga będzie usytuowana około 3,5 km na południowy zachód od przedmiotowego obszaru Natura 2000. Przedmiotami ochrony w ww. obszarze są następujące siedliska przyrodnicze: 7120 torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji; 91D0 bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne. Ponadto, przedmiotem ochrony jest ważka zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis* oraz jej siedliska. Zgodnie z planem zadań ochronnych zagrożeniami dla przedmiotów ochrony obszaru są: melioracje odwadniające (wykonane w przeszłości) zarówno w obszarze jak i w jego sąsiedztwie pomimo podejmowanych działań ochronnych przyczyniają się do nadmiernego odpływu wód z obszaru torfowiska;

pozyskanie torfu w sąsiedztwie obszaru i bieżące odwadnianie części kompleksu torfowiskowego stanowiącego jeden wspólny i powiązany hydrologicznie ekosystem przyczynia się do pogarszania warunków wodnych całego obszaru; uprawa (uprawa borówki amerykańskiej w sąsiedztwie, jednak w obrębie tego samego kompleksu torfowiskowego silnie powiązanego hydrologicznie oraz związana z tym eksploatacja wód powierzchniowych w północnej części torfowiska na potrzeby nawadniania plantacji borówki amerykańskiej w zasięgu torfowisku jak i na sąsiedniej plantacji w Wielichówku); susze i zmniejszanie opadów - pogłębiają niekorzystne warunki hydrologiczne wywołane działalnością człowieka; powstawanie pożarów z przyczyn antropogenicznych od strony kopalni torfu stanowi realne zagrożenie dla gruntów leśnych i siedlisk przyrodniczych; eksploatacja wód powierzchniowych w północnej części torfowiska na potrzeby nawadniania plantacji borówki amerykańskiej w zasięgu torfowisku jak i na sąsiedniej plantacji w Wielichówku oraz wypełnienie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek – w ramach rekultywacji zasypywane jest siedlisko zastępcze gatunku.

W związku z realizacją przedsięwzięcia nie dojdzie do bezpośredniej ingerencji w ww. siedliska przyrodnicze oraz siedliska zalotki większej, a z uwagi na wskazaną odległość dzielącą inwestycję od lokalizacji obszaru (około 3,5 km), nie nastąpi pogorszenie warunków ich występowania. W związku z tym realizacja inwestycji nie spowoduje zmian w strukturze przyrodniczej obszaru Natura 2000 oraz nie spowoduje izolacji przestrzennej pomiędzy poszczególnymi osobnikami gatunków stanowiących przedmioty ochrony w przedmiotowym obszarze.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wpływu inwestycji na możliwość realizacji celów ochrony dla przedmiotów ochrony występujących w ww. obszarach Natura 2000 należy uznać, iż realizacja przedsięwzięcia nie będzie negatywnie oddziaływać na poszczególne przedmioty ochrony analizowanych obszarów Natura 2000, nie pogorszy integralności tych obszarów, jak również nie wpłynie na ich wzajemne powiązania, w tym powiązania z innymi obszarami sieci Natura 2000 oraz nie stoi w kolizji z realizacją celów ochrony ustalonych dla przedmiotów ochrony tych obszarów.

Przedmiotowy odcinek drogi ekspresowej S10 usytuowany jest w granicach korytarza ekologicznego KPn-30 Puszcza Bukowa. Zgodnie z definicją wskazaną w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.), korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Jak wspomniano powyżej istniejąca droga DK10 obecnie stanowi dużą barierę migracyjną, przez co migracja nie odbywa się skutecznie. Zespół projektowanych przejść dla zwierząt, planowanych do zrealizowania w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia, pozwoli na udrożnienie szlaków migracji.

Teren inwestycyjny nie znajduje się na obszarach górskich oraz znajduje się poza granicami miejscowości wyznaczonych jako uzdrowiska oraz poza obszarami ochrony uzdrowiskowej.

Oddziaływanie skumulowane

W związku z realizacją planowanego zamierzenia drogowego przeanalizowana również ewentualne oddziaływania mogące podlegać kumulacji, w połączeniu z oddziaływaniami tego samego typu, pochodzącymi od sąsiadujących z nim przedsięwzięć (również planowanych), uwzględniając zarówno fazę realizacji, jak i eksploatacji. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie w sąsiedztwie terenu inwestycyjnego nie przewiduje się realizacji innych przedsięwzięć. W ramach analizy oddziaływań skumulowanych, w fazie eksploatacji uwzględniono projektowaną drogę ekspresową nr S10, istniejącą drogę krajową nr 10 oraz drogi poprzeczne w obrębie planowanych węzłów drogowych. W ten sposób przeprowadzono w szczególności analizę rozprzestrzeniania się hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Ponadto, uwzględnione w obliczeniach tło zanieczyszczeń powietrza pozwalało wziąć pod uwagę również inne niż drogowe źródła zanieczyszczeń. Zarówno analizy oddziaływania na klimat akustyczny, jak i zanieczyszczenie powietrza wykazały, że emisje te kumulują się z emisjami, których źródłem są pojazdy poruszające się po innych drogach jedynie w miejscach, gdzie drogi bezpośrednio ze sobą sąsiadują, jednakże oddziaływania skumulowane nie powodują przekroczeń wartości dopuszczalnych stężeń substancji emitowanych do powietrza, czy hałasu do środowiska. Wskazać należy, iż projektowany odcinek drogi S10 będzie częściowo lokalizowany w śladzie istniejącej DK10, w związku z tym w tym miejscu emisje te występują już obecnie. Zaprojektowane rozwiązania techniczne, w tym urządzenia ochrony środowiska, zostaną dostosowane do aktualnie zakładanych parametrów ruchu. Ocena

wpływu skumulowanego na środowisko przyrodnicze została zawarta w części decyzji dotyczącej wpływu przedsięwzięcia na szatę roślinną, zwierzęta oraz obszary chronione.

Oddziaływanie na dobra materialne, krajobraz i zabytki

Krajobraz otoczenia planowanej drogi charakteryzuje wysoki stopień lesistości. W składzie gatunkowym drzew rosnących w lasach dominuje sosna zwyczajna *Pinus silvestris*. Realizacja inwestycji wiąże się z koniecznością wycinki drzew i krzewów.

Na etapie realizacji przedsięwzięcia, w miejscach prowadzenia robót budowlanych dojdzie do krótkotrwałego pogorszenia walorów krajobrazowych na skutek obecności maszyn budowlanych, środków transportu, składowania materiałów wykorzystywanych w trakcie budowy, rozkopania warstwy gleby, usunięcia roślinności, jednakże będą one czasowe i po zakończeniu budowy ustąpią.

Odnosnie eksploatacji wskazać należy, iż częściowo inwestycja przebiega po istniejącym śladzie, w związku z tym na tym odcinku projektowanej drogi wpływ na krajobraz nie będzie znaczący. Natomiast oddziaływanie znaczące będzie na odcinku prowadzonym nowym śladem, skutkującym koniecznością zagospodarowania nowych terenów. Na tym odcinku droga będzie nowym obiektem i na początku będzie stanowić duży dysonans krajobrazowy. Powyższe będzie ulegało złagodzeniu w kolejnych latach od oddania drogi do użytkowania, a planowane nasadzenia z biegiem czasu pozwolą na wizualne odgrodenie drogi od otoczenia.

Zgodnie z przedstawionymi informacjami, na obszarze analizowanych wariantów brak jest obiektów i obszarów ujętych w wojewódzkim rejestrze zabytków. Niemniej jednak zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840), na prowadzącym roboty budowlane lub ziemne, który odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, ciąży obowiązek wstrzymania wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczenie przedmiotu i miejsca jego odkrycia oraz niezwłoczne zawiadomienie o tym właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Przebieg planowanego odcinka drogi S10 koliduje z założeniem willowo – parkowym „Villa Erica”, które podlega ochronie konserwatorskiej zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Płonia – Oleszna” w Szczecinie (Uchwała nr VII/96/11 Rady Miasta Szczecin z dnia 18.04.2011 r. Dz. Urz. Woj. Zach. z 2011 r. poz. 1094). Teren założenia pałacowo - parkowego znajduje się w obszarze strefy „B” (strefa ochrony zachowanych elementów historycznej struktury przestrzennej) i „K” (strefa ochrony krajobrazu kulturowego). Inwestycja będzie kolidowała z terenem dawnego parku (około 158 arów) oraz wystąpi konieczność wyburzenia ruin domu. Przedmiotowa droga klasy S stanowi inwestycję celu publicznego i realizowana będzie w trybie Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. 2022 poz. 176 ze zm.), tzw. specustawy. Zgodnie z art. 11 i ust. 2 ww. ustawy, w sprawach dotyczących zezwolenia na realizację inwestycji drogowej nie stosuje się przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Niemniej jednak w celu realizacji inwestycji, na etapie uzyskiwania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, konieczne będzie uzyskanie opinii właściwego konserwatora zabytków, w której powyższy organ określi warunki w odniesieniu do obszarów zabytkowych dla przebiegu projektowanej drogi.

Oddziaływanie na warunki życia i zdrowie ludzi

W powyższej kwestii wypowiedział się Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie. W wyniku analizy raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko ww. organ pozytywnie zaopiniował realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, stwierdzając iż przy zastosowaniu wszelkich zalecanych w raporcie działań i środków ochrony minimalizujących niekorzystne oddziaływanie tego przedsięwzięcia na środowiska, nie powinno ono stanowić zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. W ramach przeprowadzonej oceny tutęjszy organ określił szereg warunków minimalizujących uciążliwość wynikające z konieczności wykonania prac budowlanych, a także dotrzymania obowiązujących norm środowiskowych na etapie eksploatacji inwestycji.

Obszary, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia.

W bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji nie znajdują się obszary, na których standardy jakości zostały przeznaczone. Również realizacja przewidzianych prac inwestycyjnych, a także eksploatacja przedmiotowego przedsięwzięcia nie przyczyni się do przekroczenia standardów jakości środowiska.

Oddziaływanie na klimat

Na podstawie analiz przeprowadzonych w przedłożonej dokumentacji stwierdza się, że realizacja inwestycji i jej eksploatacja nie spowoduje oraz nie nasili zmian klimatycznych, mogących prowadzić do powstania zagrożeń dla poszczególnych komponentów środowiska, zarówno w skali regionalnej, jak i lokalnej. Zastosowanie materiałów powszechnie stosowanych w budownictwie drogowym, w związku z czym przedmiotowe przedsięwzięcie charakteryzować się będzie wysokim poziomem odporności na zmiany klimatu

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowana inwestycja w rozumieniu art. 248 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.), nie kwalifikuje się do zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii. Z uwagi na zakres oraz charakter przewidzianych prac oraz w związku realizacją określonych warunków nie przewiduje się wystąpienia sytuacji awaryjnych mogących niekorzystnie wpłynąć na poszczególne komponenty środowiska. Materiały wykorzystywane na potrzeby przedsięwzięcia będą posiadały atesty dopuszczające do stosowania w budownictwie. Podczas prac inwestycyjnych w przypadku braku stosownego nadzoru mogą wystąpić sytuacje awaryjne (brak odpowiedniego przeszkolenia ekip budowlanych, niekontrolowane sytuacje losowe), jednak te sytuacje będą incydentalne. Prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest znikome, w warunkach prawidłowo realizowanych prac przez odpowiednio przeszkolone w tym zakresie ekipy budowlane. Odnośnie eksploatacji drogi zagrożeniem mogą być nadzwyczajne sytuacje związane z wystąpieniem na drodze awarii lub wypadków z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, jednak wystąpienie tego rodzaju sytuacji nie jest zależne zarówno od osób realizujących inwestycję, jak również podmiotu zarządzającego drogą. W celu wyeliminowania ewentualnych poważnych awarii, oprócz zaprojektowania drogi ekspresowej w sposób zapewniający wysoki poziom bezpieczeństwa ruchu (odpowiednie kształtowanie przebiegu i niwelety drogi, nowoczesne nawierzchnie, bezkolizyjne rozwiązania projektowe), podjęto szereg działań mających na celu ograniczenie skutków ewentualnych wypadków drogowych z udziałem pojazdów przewożących niebezpieczne substancje bądź pojazdów ciężarowych, które w zbiornikach posiadają duże ilości paliwa, które w wyniku przedostania się do środowiska również powodowałyby negatywne skutki dla środowiska. Do działań można zaliczyć przede wszystkim system urządzeń podczyszczających wody opadowe, których odbiornikiem będą ciekły. Ponadto, na wylotach stosowane będą zamknięcia awaryjne, które pozwolą zamknąć odpływ ewentualnych substancji niebezpiecznych, uwolnionych w wyniku katastrof drogowych. Elementy te będą również poddawane procedurom konserwacji lub regeneracji. Działaniami minimalizującymi są również: zastosowanie oświetlenia w rejonie węzłów, barier energochłonnych, które ograniczają ryzyko wypadnięcia pojazdu poza pas drogowy, czy zastosowanie odpowiedniego oznakowania pionowego i poziomego. Ponadto, zostanie opracowany system procedur ratowniczych, w tym system łączności alarmowej (powiadamanie odpowiednich służb), zapewniających sprawną realizację działań ratowniczych umożliwiających zabezpieczenia miejsca wypadku oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się jego skutków na poszczególne elementy środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska gruntowo-wodnego. W przedłożonym raporcie dokonano oceny prawdopodobieństwa wystąpienia poważnej awarii związanej z wypadkiem drogowym. Z przedstawionych w raporcie wyliczeń wynika, iż w przypadku przedmiotowej inwestycji prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii na przedmiotowej inwestycji jest pomijalnie małe.

Ponowna ocena oddziaływania na środowisko

Przedłożone na etapie przedmiotowego postępowania administracyjnego informacje na temat planowanego przedsięwzięcia, a także dane na temat uwarunkowań występujących w miejscu realizacji inwestycji oraz w jego sąsiedztwie, pozwoliły oszacować bezpośrednie i pośrednie skutki oddziaływania przedmiotowej inwestycji na

środowisko, a także określić warunki umożliwiające jednocześnie realizację inwestycji oraz zabezpieczenie poszczególnych komponentów środowiska przed wpływem ze strony inwestycji. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż dla przedmiotowego przedsięwzięcia nie istnieje konieczność przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Oddziaływanie transgraniczne

Planowana inwestycja realizowana będzie w całości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w odległości około 20 km od granic państwa w linii prostej. Charakter przedsięwzięcia oraz odległość wyklucza możliwość oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na obszary położone poza granicami Polski, zarówno na etapie realizacji, eksploatacji, jak i ewentualnej likwidacji.

Inwestor występując z wnioskiem o wydanie niniejszej decyzji wystąpił również o nadanie jej rygoru natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 108 Kpa. Powyższe wynika, z faktu iż przedmiotowa inwestycja stanowi zadanie priorytetowe w ramach budowy dróg krajowych oraz stanowi element większego zadania inwestycyjnego jakim jest budowa drogi ekspresowej S-10 na odcinku od Szczecina do Warszawy. W związku z tym zostały spełnione przesłanki stanowiące podstawę do nadania niniejszej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności. Uwzględniając powyższe oraz mając na uwadze ważny interes społeczny, nadano niniejszej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając zatem na uwadze, iż planowane przedsięwzięcie, przy zachowaniu uwarunkowań określonych w niniejszej decyzji oraz prowadzeniu prac zgodnie z przepisami ochrony przyrody i ochrony środowiska, organ orzekł jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji Stronie służy odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Zgodnie z art. 127 Kodeksu postępowania administracyjnego, w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania, strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu i brak jest możliwości zaskarżenia decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

Podmiot jest zwolniony z opłaty skarbowej za dokonanie czynności urzędowej – wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, na podstawie art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2142 z późn. zm.).

Załącznik 1

Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.).

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie**
Aleksandra Stodulna

Otrzymują:

1. W imieniu inwestora

Do wiadomości:

1. Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie (ePUAP)
2. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Szczecinie (ePUAP)

